

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Mala Antanta.

Naša zunanja politika dosedaj ni bila najsrečnejša. Do večine naših sosedov nismo znali najti pravega razmerja. Proti državam, ki so manjše in šibkeje kakor mi, smo se obnašali visoko in zadirajoče kakor svojca; velika Avstrija proti mali Srbiji, proti močnejšim sosednim državam pa smo bili ponižni in popustljivi. Z Albanijo smo imeli dolgo časa krvave prepire ob meji, zaradi Madžarske smo se parkrat naorožili, a na bolgarsko mejo smo od časa do časa grozeče in preteče postavili večje vojaške oddelke. Le proti Italiji smo popuščali ter podpisali nesrečno rapalsko in svetomargaritsko pogodbo, s katerima smo zgubili nad pol milijona svojih bratov. Še-le pod vplivom naših zaveznikov in nekaterih domačih političnih strank se je polagoma začela naša zunanja politika boljšati, seveda v marsikaterem oziru že prepozno. Med domačimi strankami, ki je vedno nastopala za spravljivost in znosljivost s sosedi, je bila na Slovenskem pač edino-le Slovenska ljudska stranka, med zavezniki pa naša prijateljica Češka. Za to hvalimo Božja, da imamo trajno zunanjepolitično zvezo s Češko in da tvorimo z njo in s sosedno Romunijo takozvano Malo Antanto ali Mali Sporazum v razliko od Velikega Sporazuma (antante), v katerem se nahajajo Angleška, Francoska, Belgija, Italija in Japan. Zveza s Češko in Romunijo je za naše vročekrvne in bojaželjne srbske brate, v kojih rokah se še žal vedno nahaja vsa zunanja politika, pripravna šola, kako je treba voditi pametno, miro-ljubno zunanjo politiko.

Ravnokar, od 9. do 10. jan. t. l. se je odigralo v Belgradu velevažno posvetovanje zunanjih ministrov Jugoslavije, Češke in Romunije glede nadaljne skupne zunanje politike. Cel svet je z zanimanjem zasledoval to posvetovanje. V marsičem je zmagala hladna razsodnost in zdrava pamet. Z Mažarsko bomo imeli mirno sosedstvo, glede Bolgarije sta nas zaveznici nagovorili, da smo se izrekli tudi za prijateljsko razmerje z njo, z Albanijo živimo že par let v miru. Le glede Rusije in Italije se še opaža slab vpliv nesrečnega Pašića in njegovih učencev. Pašić še noče

zveze z Rusijo, niti tako daleč ne, da bi se moglo še vrniti nad 30.000 Jugoslovanov iz Rusije, kjer so nekateri že 10 let v ujetništvu, Pašić še vedno misli, da se bo vrnil carizem. Še bolj pa nas vznemirja to, kar zvemo o najnovjših pogodbah z Italijo. Baje smo izročili Italiji Reko, da nas pusti pri miru, za to pa smemo 50 let uporabljati reško pristanišče, a vrhutega se še Italija zaveže, da bo nas branila, ako bo nas kdo napadel.

Tudi mi si želimo mira z Italijo, toda pod pametnejšimi in koristnejšimi pogoji, kot so navedeni. Uporaba reškega pristanišča bo vzrok neprestanih prepir, dokler bodo Italijani v Reki politični gospodarji, a koliko velja italijansko zagotovilo, četudi podpisano in zapečaten, da bo nam Italija pomagala, o tem pa lahko povprašamo pri Avstriji. Ako so že belgrajski oblastniki res hoteli prodati Reko, potem bi morali dobiti kot odkupnino dragocenejšo dovolitve, n. pr. da uživajo Goriska, Trst in Istra popolno narodno avtonomijo v italijanski državi. Ker je pri pogajanjih z Italijo sodeloval tudi tržaški Slovenec dr. Rybač, se nam zdi vsebina nove pogodbe z Italijo precej neverjetna. Toda dr. Rybač je nas že enkrat razočaral, ko se mu v Sv. Margariti ni posrečilo dobiti nobene ugodne zamenjave za krone hrvatskih in slovenskih posejilnic po Italiji.

Toda ne glede na vsebino nekaterih sklepov, ki so se pravkar sklenili v Belgradu, moramo vendar priznati, da se je posvetovanje Male antante končalo s sklepi, ki so za mirno sožitje sosednih narodov neprecenljive vrednosti. Nam se, v kolikor more človek videti naprej, ni bati v prihodnjem času nobenega neprijateljskega spopada. Iz tega pa sledi, da nam tudi ni treba tako velike vojske, kakor je sedaj vzdržujemo. Mi se lahko začnemo razoroževati! Potem lahko znižamo davke, omilimo draginjo in zadovoljimo vse, ki sedaj trpe vsled izredno dragih časov. Ker so se pred kratkim samostojne zvezali z radikali in začeli v Ljubljani izdajati celo skupno z njimi svoj dnevnik, se bomo v tem oziru obračali do njih, kajti njihovi zavezniki radikali imajo sedaj pri nas vso politično moč v rokah.

Pod gospodstvom bank.

Prvi in glavni namen časopisja je ljudstvo poučevati, izobraževati, prav svetovati, svariti, vzgajati. Vrhovno načelo časopisja, ki danzadnem govori deset- in stotisočem, bi moralo biti: ljudem koristiti dušno in telesno.

Ta namen in to načelo pa je svetovno časopisje že zdavnaj vrglo čez plot. Zakaž bankirji in veliki industrijci — kratko rečeno: kapitalisti — so prišli na misel, da je časopisje prav tako lahko dobičkanosno podjetje kot tovarna za sukno, užigalice ali za električne žarnice. Tega pa ne mislimo tako, kakor bi danes časopisje samo moglo donášati dobiček. To je pri sedanji dragi nji papirja in tiska izključeno. Kako pa to mislimo?

Časopisje je tista moč, ki dela in ustvarja javno mnenje, to se pravi mišljenje ljudi. Kar časopis danzadnem piše, to si čitatelji prisvoje tudi v svojih mislih. Potem pa gre po vrsti: časopis ustvarja mišljenje, javno mnenje; mišljenje in javno mnenje ustvarjata volitve, oziroma izid volitev; volitve ustvarjajo državne zборе; državni zbori ustvarjajo vlado in postavbe — zlasti različnejše gospodarske postavbe: davčne, carinske, trgovske pogodbe itd. Od teh postav pa je vedno bistveno odvisen razvoj in dobiček velikih bankirjev. Če so vlada in postavba na strani kapitala, služi le-ta na stotine milijonov, če pa sta vlada in postavba proti, tudi bančni milijoni ne vzdržijo dolgo.

Zato so se po vseh evropskih in ameriškanskih državah polastili največjih in najvplivnejših časopisov v državi bankirji in veliki industrijci, kateri potem potoma časopisja danzadnem vplivajo na ljudstvo, na stranke, na vlade, na državne zборе v takem smislu, kakor kaže to njihovim bankam in podjetjem.

Ob drugi priliki bomo našli vse tiste bankirje, borzijance, špekulante in velike industrijce, ki imajo na Francoskem, Angleškem, v Italiji, v Združenih državah v rokah največje svetovne dnevnike, pod katerimi se ne klonijo samo stranke, temveč parlamenti, ministri in vladarji.

Tako so povsem opravičene besede, ki jih je govoril učenjak J. J. David: »Časopisje je danes brezpogojno in za vedno v rokah velekapitala.«

Narodnogospodar. strokovnjak Schöffle pa je napisal: »Velikomestno časopisje je v veliki večini prešlo v roke špekulantov in borzijancev.«

Na kar pa hočemo danes opozoriti, je pa to, da smo žal končno tudi v Sloveniji se povzpeli, oziroma padli v tem oziru na stopnjo drugih držav. Kakor druge svetovne banke tako tudi slovenske banke v medsebojnem konkurenčnem boju ne morejo in nočejo pogrešati najmočnejšega orožja pri vplivanju na javno mnenje, na volitve, na narodno skupščino, na postave. Zakaj vsaka banka ima celo množico podjetij in tovarn in za te je življenjskega pomena, kakšne postave se kujejo v narodni skupščini v Belgradu in kakšen veter piha od vlade dol.

Tako je v zadnjem času vse slovensko liberalno časopisje vstopilo v službo bank, oziroma bančnih zvez. In banke mečejo milijone za te časopise, ker se zavedajo, da se ti milijoni morejo stotero povračati pri sklepanju gospodarskih in davčnih postav, trgovskih pogodb, državnih dobav itd.

»Jutro« vzdržuje in v milijonih plačuje Praprotnikova Slavenska banka, lastnica velikih podjetij in tovarn, ki hoče postati prva banka v Jugoslaviji ter odločujoča moč pri vseh državnih poslih, kjer bi količkaj mogli biti prizadeti njeni kapitalistični interesi.

Da se Slavenska banka znebi nevarnega tekmeca in okrepi svojo moč, je kupila večino delnic »Slovenskega naroda«, ki je tako prešel v njene roke in pod njeno komando.

Tako ima Slavenska banka v Sloveniji dva dnevnik, ki sta plačana zato, da vedno pišeta v interesu Slavenske banke, čeprav banke same naravnost nikjer ne omenjata. Cela njuna politika mora biti taka, da ostanejo ali pridejo k državnemu krmilu možje, ki bodo vedno in povsod znali varovati interes Slavenske banke in njenih velepodjetij. Za zglede vzemimo samo Trboveljsko družbo (pri kateri je znatno udeležena Slavenska banka), kakšno mogočeno zaščito je uživala pri vladi ob zadnjem štrajku. Posledica te zaščite je bila, da je bil štrajk zlomljen, družbi pa prihranjenega na desetine milijonov čistega dobička.

Na drugi strani pa imamo Jadransko banko — veliko nasprotnico in konkurenčinjo Slavenske banke. Tudi ta se hoče in mora boriti za čim večji vpliv na javno mnenje. Zato je z novim letom kupila kar štiri slovenske stranke — samostojno-kmetijsko, narodno-napredno, narodno-socialistično in radikalno — s tem, da jim je ustanovila in jim doplačuje dnevnik, takozvani »Narodni dnevnik«.

Naloga tega dnevnika je, braniti in zagovarjati stališče tistih strank, ki bodo pospeševale v narodni skupščini naravnost ali nenaravnost interese Jadranske banke.

Tako smo se torej tudi v Sloveniji postavili na francosko in ameriško stališče: časopisje in stranke so zato, da služijo bankam in njih interesom.

Edino izjemo tvori sedaj časopisje SLS, ki je docela neodvisno, katerega edini namen je delati politiko, ki je v resnično korist ljudstva brez ozira na levo in desno. Edino to časopisje — s ponosom to izjavljamo — še ni prejelo nobenega vinarja podpore ne od države ne od katerekoli banke. Vsaka banka lahko proti določenemu plačilu priobči svoj inserat kot vsak drug trgovec ali obrtnik ali zdravnik ali privatnik, toda pisanje lista samega je nič ne briga, dočim mora od banke plačani list vedno pisati tako, da posredno ali neposredno pospešuje njene interese.

Kmet, pomagaj si sam...

Oni pristaši Samostojne kmetijske stranke, ki so resno verovali v kmetijski program svoje stranke, so nad zadnjim korakom samostojnih voditeljev bridko razočarani. Pri ustanovitvi stranke si jim je dopovedovalo, da je glavni vzrok za novo stranko geslo: kmet kmeta. Kmet naj kmeta vodi in voli, advokati in druga gospoda samo izrabljajo stranke v svojo korist, »kmet, pomagaj si sam, in svoje stališče v državi uravnaj si sam,« tako stoji do danes zapisano na glavi »Kmetijskega lista«.

Sedaj pa to sramotno udinjanje Pašičevi radikalni velesrbski centralistični stranki! Stranki, ki je tako zelo protikmetška in protiljudska, da se je v njeni sredi sami začela velika opozicija kmetijskih poslancev, ker jim Pašičevo paševanje preseдал Sramotno udinjanje stranki, ki nam istočasno nalaga neznosne davke, kuluk, zvišuje takse itd.!

V istem času, ko se vse, kar vsaj nekoliko ljudsko misli, upira kruti Pašičevi politiki, v istem času izroča Pucelj glavne vajeti svoje stranke v roke g. Pašiču s tem, da z njimi izdaja skupen dnevnik, ki ga Pašič plačuje.

Pošteni pristaši SKS niso samo razočarani, temveč žalostni nad takim sramotnim propadom svoje stranke. Če stranka pade v boju za svoja načela, je čast zanjo, stranka, ki se proda, je sramota za narod.

SKS se je sedaj prodala drugič. Podobnega primera v zgodovini slovenskih političnih strank še nimamo.

Pucelj to dobro čuti in tudi ve, da bodo njegovi pristaši to težko prenesli. Zato bi stvar kolikor mogoče rad zabrisal ter zabranil, da bi se o njej govorilo. Zavoljo tega uprav sedaj pridno hodi po deželi in pripoveduje naravnost pravljice o SLS. Dasi cela država ve in Pucelj še najboljšje, kako se poslanci SLS bore zoper vse krivične zakone, kako so se pri vsaki točki vojaškega, taksnega zakona, pri proračunih in dvanajstinah borili zoper vladno nasilje, vendar-le Pucelj z mirno vestjo pripoveduje pravljice, da je SLS kriva davkov, kuluka, taks. Kuluka niti še nimamo ne, prav zato, ker so se poslanci SLS z vsemi silami uprli, toda Pucelj mirno pripoveduje, da je SLS kriva kuluka.

Zakaj to? Da Pucelj sam sebi ne verjame, je jasno! Saj pride vendar včasih v Belgrad in z lastnimi očmi vidi in lastnimi ušesi sliši, čeprav pri glasovanju proti kri-

PO SVETU

Nemčija. Nemško-francosko in nemško-belgijsko razmerje postaja čimdalje bolj povoljno. Nemčija ves čas po svetovni vojni do zadnjega časa ni imela ne v Parizu ne v Bruslju svojih poslancev. Vsled pametne politike sedanje nemške vlade pa se je razmerje do Francije in Belgije v toliko že izboljšalo, da je pred kratkim nemška vlada imenovala za svojega pariškega poslanika dosedanjega odpravnik poslov v Hoescha, za svojega poslanika v Bruslju pa v. Kellerja, dosedanjega nemškega poslanika v Belgradu. — V zasedenem ozemlju je bil v bojih med separatisti in »rajhovci« (pristaši nemške enotnosti) ubit vodja separatistov Heintz-Orbis. (V Porenju in na Pfalci pa je treba ločiti med avtonomisti, ki hočejo »raje« le okrepiti, in med separatisti, ki so v tuji službi.) — Vsled težke gospodarske krize je 100 tovarn železne industrije ustavilo svoje delo. — V industrijskih podjetjih se je znova uvedel deseturni delovni čas. — Po poročilu jugoslovanskega konzulata v Düsseldorfu se na spomlad vrne v domovino okrog 40.000 slovenskih rudarjev (ki so doslej delali v essenskih in gelsenkirchenskih rudnikih), katere namerava naša vlada zaposliti v bosanskih rudnikih. V to svrhu je že vlada določila nad 200.000 dinarjev kredita. — V l. 1923. je v Nemčiji prenehalo izhajati 2513 časnikov, med temi 173 dnevnikov in 142 listov, ki so izhajali dva- ali trikrat na teden. — Z rentno marko, katero je uvedla sedanja nemška vlada, pa se notranje nemške razmere vedno bolj izboljšujejo. Cene vseh potrebščin so se že popolnoma prilagodile novo vpeljani denarni edinici ter so 100 do 150% višje, kot so bile pred vojno. Ljudje imajo malo denarja, toda ta, kar ga imajo, ima stalno vrednost. — Plače uradnikom in stalnim nameščencem so znižali za 50—70%. — Z 20. t. m. bo tudi železniška uprava znižala tarifo za tovarni promet. — Od 8. t. m. dalje v Nemčiji neprestano sneži.

Grčija. Grška narodna skupščina je izbrala Venizelosa za svojega predsednika. Zanj je glasovalo 343 poslancev, proti pa 40. Venizelos se doslej še ni izrekel niti za republiko niti za monarhijo. Njegovi prijatelji zatrjujejo, da bo poizkusil sestaviti močno vlado, pod katero naj bi se narod s plebiscitom izjavil, kakšno obliko vladavine si želi. Na konferenci male

vičnim zakonom največkrat zbeži iz zbornice, da se ne zameri vladi.

Pucelj zato pripoveduje vse to, da spelje svoje pristaše! Misli si: dočim se bodo jezili nad SLS, bodo pozabili, da smo jih lepo speljali pod okrilje centralistične radikalne stranke.

Čudovito potrpežljivost imajo pristaši Samostojne kmetijske stranke!

»Kmetijski list« pa naj s svoje glave zbrise ponosni verz: Kmet, pomagaj si sam...

NOVICAR

d Poravnajte naročnino! Vse dosedanje naročnike opozarjamo, naj zanesljivo do konca tekočega meseca poravnajo naročnino vsaj za pol leta, ker bomo koncem januarja ustavili »Domoljub« vsem, ki doslej ne bodo plačali naročnine. Izjem ne moremo delati prav nobenih.

d »Domoljubova« nagrada. Ker smo z delnim ponatisom naše povesti »Dekle z Močevja« zelo ustregli našim naročnikom in ker nam je ta ponatis že pošel, smo se odločili za ponatis celotne povesti, da ustrežemo mnogim naročnikom, ki bi imeli radi v rokah celo povest. — Ponatis izide v nekaj dneh in ga dobe brezplačno vsi novi naročniki, ki niso prejeli prvega ponatisa povesti in ki bodo poravnali naročnino za celo leto do konca tega leta. — Vsi dosedanj naročniki pa dobe knjižico za znesek 3.50 Din s poštnino vred, ako so poravnali naročnino do konca leta. — Znesek lahko pošljejo obenem z naročnino ali pa v pismu. Za skupne naročnike to lahko poskrbe posamni gg. poverjeniki. — Za nenaročnike velja ponatis 7 Din. Naročajte knjižico pri upravi »Domoljuba«. — Brez naročila knjižice ne bomo razpošiljali.

Oglase v »Domoljubu« smo morali z novim letom znatno podražiti, da s tem kolikor največ mogoče pokrijemo primanjkljaj pri naročnini. Da pa našim naročnikom čim največ omogočimo oglaševanje v »Domoljubu«, bomo vsakemu naročniku-plačniku, ki kaj kupuje ali prodaja ali išče ozir. oddaja službo, take objave računali po stari ceni.

antante v Belgradu se je glede Grčije sklenilo, da se mala antanta »ne more in ne sme niti najmanj vmešavati v njeno notranjo ureditev in razmere«. Vrnitev Venizelosa v Grčijo in njegov zaenkrat še odločujoči vpliv na politike te države je delo francoske politike, katera je tudi hotela Grčijo uriniti v malo antanto, kar se pa zdi Romuniji, ki je članica male antante, kot grožnja s francoske strani ter ji tudi v ostalem ni vseeno, ali se v Grčiji obdrži monarhija s sedanjo dinastijo, ali ne; odtod tako značilen sklep državnikov male antante na belgrajski konferenci. — Po najnovejših poročilih je Venizelos že sestavil vlado.

Anglija. 8. t. m. je imel angleški parlament svojo prvo sejo, pri kateri je bil izvoljen za predsednika dosedanji predsednik Whitter. Po izvolitvi predsedstva se je parlament za en teden odgodil in se 15. t. m. s prestolnim govorom slovesno odprl. Danes je že popolnoma gotovo, da bo sestavil novo vlado voditelj delavske stranke Makdonald, ki bo poleg predsedstva vodil tudi angleško zunanjo politiko. V njegovi vladi bo najbrž tudi ena ženska minister, in sicer skoro gotovo za zdravstvo. — Na Angleškem se je pred kratkim osnovala četrta politična stranka — kmetijska, ki bo že pri prihodnjih volitvah postavila svoje kandidate.

Najmanjši oglas — prostor treh drobnih vrstic — te vrste bo veljal 16 Din, večji po obsegu. Vsak naročnik, ki naroča tak oglas, mora točno povedati, da je stalen naročnik našega lista. Ta izjema pa seveda ne velja za večje oglase ter za reklame trgovskih in obrtnih podjetij.

d Proti kmetijski šoli na Grmu. Ministrstvo je črtalo pri kmetijski šoli na Grmu dve neobhodno potrebni učiteljski mesti in vse pisarniško oboje. Ostali so samo ravnatelj in dva strokovna učitelja. S tem je šola, ki izvežba vsako leto do 40 kmetijskih sinov, obsojena na smrt.

d 15.000 uradnikov je bilo v zadnjem času odpuščenih v naši državi. S tem je uradniška redukcija končana. Država si je s tem prihranila nad pol milijarde kron na leto.

d Princ Jurij, brat našega kralja, se je vrnil v Belgrad. Bajce piše svoje spomine, ki jih bo založil neki ameriški založnik. Za vsako besedo bo dobil princ Jurij 50 centov, t. j. 44 Din. Mož bo bogat.

d Srečna občina. Občinski svet v Velikem Bečkereku je sklenil znižati vse občinske davke in doklade na polovico, pa bo kljub temu v proračunu ostal še precejšen prebitok. Vsem občinskim uradnikom bodo plače povišane za 500 do 1000 dinarjev.

d Vojaški vpoklici. Lani potrjeni mladeniči bodo vpoklicani v naslednjem redu: dne 31. januarja t. l.: artileristi, konjeniki, konjeniki kraljeve garde, konjiški pionirji, telegrafisti, vozarji; bolničarji, pekarji in neborci. Vsi ostali pridejo pozneje na vrsto in sicer: v začetku marca: pešadija, pionirji, letalci in obrtniki; v aprilu: železničarji in avtomobilisti; okoli 1. oktobra pa mornarji.

d Trgovina z dekleti. Doznava se, da hodijo po Sloveniji židovski agentje in pod raznimi obljubami zvaljajo dekleta s seboj. Potem jih oddajajo v razne zloglasne hiše. Pozor, starši in dekleta!

d 7 najvrednejših učencev državnih srednjih šol v Sloveniji je prejelo kraljevo božično darilo po Din 500.

d Kamniške zdraviliške in kopalniške naprave nameravajo obnoviti in popraviti, da se dvigne dotok tujcev. V ta namen se je sestavil v Kamniku poseben odbor.

d Nov nedeljski vlak. Ob nedeljah vozil iz Ljubljane v Kranj in nazaj vlak in sicer je odhod iz Šiške ob 8.54, odhod iz Kranja 17.17.

d Podražnica sv. Ane na Kožljeku v župniji Begunje je dobila nov zvon, ki je bil v nedeljo pred novim letom blagoslovljen.

d Največja povodenj v Petrogradu. Neva, to je reka, ki teče okoli nekdanje glavno rusko mesto Petrograd, se je razlila letos tako, da so pod vodo celo oni deli Petrograda, kateri niso poznali prej povodnji. Več ulic je pod vodo. Množica ledu je napolnila reko Nevo in vstvarila ponekod »zamašek«, visoke do 20 metrov. Pod železniškim mostom je segal led do dna reke. Vojaki so morali minirati ledeni zid s 40 kg težkimi piroksilinovimi strelji. Dolalo se je nepretrgoma po dnevu in po noči pri luči močnih žarometov. Finsko železnico je rešilo samo nečloveško naporno delovanje vojnih minerjev.

d Velik mrav vlada po celi Evropi; po nekaterih državah neprestano sneži. V Srbiji, Sremu in Vojvodini je bil železniški promet popolnoma ustavljen.

d Plazovi na Tirolskem. Na Tirolskem je padel silen sneg. Z gora drve ogromni plazovi, ki uničujejo gozdove, ceste, železniške proge in sploh vse, kar dosežejo. V dolini Oetz je ogromen plaz razdril državno cesto, zasul električno centralo in veliko kolonijško hišo. Stanovalci so se zatekli v klet, kjer so jih našli, ko so hišo odkopali, še žive.

d Spomin iz preteklih časov. Takole poroča v kroniki pri Sv. Lenartu takratni duhovnik g. Primož Peterlin. L. 1869 je bila zgodnja zima in veliko mraza. Pred župniščem ga je bilo cele kupe. Ker sem imel ravno čas, sem napravil pred župniščem iz snega lično kapelico. Prostora je bilo v njej za kakih deset ljudi. Dne 13. prosinca 1870, v praznik presv. imena Jezusovega napravim transparent z imenom IHS, ga razsvetlim, prižgem še več luči, povabim sosede, pa smo zapeli litanije Matere božje.

d Rdeč sneg je padal te dni v nekem švedskem mestu. Bajce je to rdeč puščavski pesek, ki ga je veter prinesel iz juga in ga pomešal s snegom.

d 220 otrok obdarovanih. Božičnico je napravila ženska zveza z Elizabetinimi konferencami dne 6. januarja v veliki Unionovi dvorani. Pri tej božičnici je obdarila s čevlji, obleko in pavolo 220 revnih otrok. Sodelovala je Salezijanska godba. Peli so obdarovanci dečki in deklice. Zelo ljubko so nastopile deklice s trogovorom ob jaslicah. Živa slika: Sv. trije kralji s spremstvom je dala celi prireditvi ljubeč sijaj. Prevzvišeni g. knezoškof, veliki župan, občinski svet in mnogi dobrotniki in prijatelji dobrotelnih društev so počastili to prireditev.

d Umrla je dne 7. jan. 1924 v Zg. Peričah pri Medvodah Terezija Srebernak. Bila je dobra krščanska žena in pridna gospodinja. N. v m. p!

d Umrl je 3. t. m. v Pilštajnu 83 letni kapelnik godbe pilštajnskega Orla I. Vajt. Bil je od mladega zelo nadarjen in spreten glasbenik in je v kratkem času orlovsko godbo dvignil do precejšnje dovršenosti. Orli so ga nosili k zadnjemu počitku. Bil je tudi nad 30 let naročnik »Domoljuba«. Pokoj njegovi duši!

d Električni tok je ubil v papirni tovarni v Vevčah 24 letnega elektromonterja Pavla Šubica iz Vevč.

d Vlak je povozil na železniškem mostu v Mariboru vojaka, ki je stražil most. Odrgalo mu je obe nogi.

d Nenadna smrt. V torek, dne 8. januarja je umrl v Žužemberku zelo nenavadne smrti vulgo Bebrček iz Rebrji. Zjutraj je šel še zdrav s Hotkotovim hlapcem v gozd na delo, popoldne pa je nenadoma omagal in kmalu zatem, ko so ga prinesli v hišo, je umrl. O tem, zakaj je umrl, se

različno govori. Vsa znamenja še najbolj potrjujejo domneve, da je bilo zastrupljenje vzrok smrti. Zato so tudi orožniki zahtevali obdukcijo, ki je pa sodišče ni odredilo. Nam se zdi, da bi bilo vsekakor boljše, če bi moža preiskali, vsaj ne bi bilo povoda za raznovrstne govorce, ki so se zdaj pojavile v Zužemberku in okolici.

d Nagle smrti je umrl dne 3. t. m. 19 letni Ivan Vidmar v Podlipi pri Ajdovcu. Zvečer je potožil, da ga znotraj nekaj boli, zjutraj so našli mrtvega. Dogodek je vse prestrašil. Ker starši nimajo nobenega doraslega otroka in so zgubili edino podporo in pomoč pri kmetiji, so seveda veliko solva pretočili. Naj jih potolaži Bog in Marija!

d Nagle smrti. Iz Dobrindola pri Toplicah se nam poroča: Zadnje dni nas je nanagloma obiskala in opomnila smrt. — 70 letna vdova Ana Štrumbelj je bila vedno židane volje. Vesela in živahna je šla pred nekaj dnevi v trgovino iskat štruco. Smejala se je in šalila in zapela eno luštno. Na nogi je imela malo rano, ki jo je pričela naenkrat skeletiti. Hotela je trgovki pokazati rano, pri tem jo je neprevidno udrla. Kri se je curkoma vtila iz rane in čez nekaj hipov je bila mrtva. — Teden pozneje je odšel nenadoma za njo sosed Jožef Keštnar. Zvečer je legel zdrav in vesel; ni še bila ura polnoči, je bil mož že mrtev. — Nagle in neprevidene smrti, reši nas, o Gospod!

d Bojevitih verniki. Ob prihki božje službe na božični dan se je začel v cerkvi v vasi Plehana blizu Dervente prepir med seljaki. Iz prepira se je izcimil pretep in raztogoteni seljaki so pograbilii svečnike na oltarjih in lop eden po drugem. Radi pretepa je moral duhovnik službo božjo prekiniti. Gvardijan tamošnjega samostana se je preril med pretepače in jih skušal pomiriti, a tudi njega so obdelali s svečniki. Red in mir so napravili v cerkvi šele orožniki, ki so polovili glavne pretepače in jih zaprli.

d Na smrt obsojeni. V Macedoniji obstoji takozvani Makedonski komite, ki ima tajne načrte za osamosvojitve Macedonije. Zaupnike, ki bi izdali te načrte jugoslovanski oblasti, komite obsodi na smrt. Prav tako ravnajo s tistimi, ki pomagajo se boriti proti tej organizaciji. V bližini Stipa je bil nedavno umorjen neki učitelj, te dni pa so razbojniki vdrli v hišo popa Anastazija Petrovića ter ga obesili v njegovi sobi. Ženi in otrokom niso ničesar storili; obeh se je najbrž hotel makedonski komite odkrižati, ker se jih je bal.

d Bogati razbojniki. Blizu Vinkovcev je orožništvo aretiralo nevarno razbojniško družbo, ki je delovala po Sremu in med drugimi napadi izvršila tudi onega na brata ptujskega okrajnega glavarja g. Pirkmajerja, pri kateri priliki je bil gozdar Pirkmajer ubit. Sedaj se je izkazalo, da je ropala v teh krajih družba, sestojča iz vojnega dobavitelja Nikole Drezgić, penzioniranega orožnika Marka Drezgić, narednika Nikole Tepavec ter trgovcev iz Karlovca Pavla Popić in Martina Krmpotić. Vsi osumljenci so znani kot dobri posestniki in bogataši. Pri aretiranih posestnikih so našli mnogo orožja, vojaške obleke ter precej naropanih predme-

to, ki jih še niso spravili v denar. Glavar družbe Nikola Drezgić je imel vloženi v večjih trgovskih podjetjih v Vinkovcih več milijonov dinarjev. Izkazalo se je, da je ta Nikola Drezgić tisti slavni razbojnik, znan pod imenom Jovan Čaruga, ki so ga preganjali in lovile cele čete orožnikov, vojakov in kmetov, dočim se je Čaruga sukal kot najuglednejši trgovec elegantno oblečen v najboljših krogih. Imel je v Vinkovcih razkošno stanovanje, sestojče iz petih sob, in dočim so ga orožniki in vojniki iskali po celi Slavoniji, je on prebival v razkošnem letovišču v Dalmaciji. Star je šele 27 let in je že med vojsko pobegnul v »Zeleni kader«. Po prevratu je osnoval narodno stražo in dal ustreliti nekega kmeta. Nato je bil zaprt, pa je pobegnul v slavonske gozde, kjer je ustanovil razbojniško bando »Kolo gorskih ptičev«, ki je postalo strah vseh bogatinov. V svoji četi je imel železno disciplino. Več upornih razbojnikov je dal postreliti. Priznal je 18 razbojništev, med tem 7 umorov. V zaporu je zelo vesel in prepeva. Moravno je propal človek. Vislice mu ne uidejo, če jim preje ne uide on.

d Rop na pošti v Strnišču na Dravskem polju. Poštarico v Strnišču je rapadel neki možki, ko je odpirala pošto, toliko časa bil po njej, da se je onesvestila, nato pa odprl blagajno in vzel iz nje 28.000 Din.

d Bratee ustrelil bratea. V župniji Vejševicah pri Podklostru se je odigral na sv. večer žalosten dogodek. Posestnik Drbalek je odšel z doma k polnočnici in je pustil doma brez nadzorstva dva sinka. Dečka sta se šla lovca in zajca. Starejši, ki mu je bilo 10 let, je bil lovec, njegov sedemletni bratec pa zajec. Lovec je vzel očetovo puško, napel petelina in sprožil. Zabliskalo se je in zagrmelo je in deček se je zgrudil na tla. Oče je našel, ko se je povrnul, mlajšega sinka mrtvega v mlaki krvi.

d Strašna samoobsodba. V Vršču je samega sebe na ognjišču sezgal prvišvi avstro-ogrski stotnik Josip Higer. V pismu, ki ga je pustil na mizi, izjavlja, da ne more več živeti, ker ga neprestano preganjajo strašne prikazni. Odkod te prikazni, je razvidno iz dnevnika, ki je bil priložen pismu. Glasom zapisnikov v dnevniku je Higer za časa vojne pri Lojnici v Srbiji dal postreliti 40 srbskih družin z otroci vred. Sam je ubil pet otrok. V Šabcu je dal aretirati več srbskih izobražencev in jih dal brez razloga postreliti. V Negotinu je oplenil cerkev in si dragocenosti prisvojil. ubil dva nedolžna človeka in onečastil z enim tovarišem častnikom dve 12 etni deklici. Z vsemi temi zločini se v dnevniku naravnost hvali. V Vršču je živel brez ovir, ker ga ni nihče poznal.

d Draga čeha. 69 letni berač Osenar je jeseni nabral pšenice in drugega žita, da je celo zalogo v Ljubljani prodal za 6120 kron. Na potu na Posavje je dobil 40 letno Amalijo Kautz, s katero sta popivala od gostilne do gostilne, da sta naposled pijana obležala ob cesti. Ko se je berač zbudil, je ugotovil, da je zapravil 620 K, drugo mu je pa premetena tovarišica odnesla. Zato je dobila pred sodiščem 6 mesecev.

š Čuden volk. Velika in važna novica je šla pretekli teden v Kranju in okolici od ust do ust: v Gorenjah so ustrelili groznega volka, ki ga je pregnala lakota Bog ve od kod. Vsak, kdor je videl ustreljeno mrcino, je z grozo pripovedoval, da je pravcati volk z ostrimi zobmi, namršeno dlako in grdim pogledom. Strah se je pa vsem odvalil od srca, ko so zvedeli, da je ustreljena volčja pošast ubogi pes-ču vaj »Brani« od tvrde Zabret in komp. Pes je ušel in ni znal več domov. Med potom se je izpremenil v volka. Za to svojo pasjo nečimernost pa je moral dati svoje življenje.

d Skozi osem dni v zanki. Posestnik Anton Jarc iz Zagrada v bližini St. Petra p. N. m. je 5. t. m. dop. pogrešil svojega zvestega psa. Gospodar je menil, da so mu psa ustrelili lovci, ko se le ni povrnul. 12. t. m. pop. pa so dobili ubogo živalico v zanki — vso sestradano in premrzjeno. To je bilo veselo snidenje, ko ga je gospodar po dolgih 8 dneh prezebanja in stradanja rešil neznosne muke.

d O. C. P. Škofja Loka. Samo tisti mladeniči, ki se jim pripozna pravica do skrajšanega roka, bodo služili 9 mesecev. Seveda velja to tudi za mladeniče rojene leta 1902; a le za tiste, ki od 1. januarja t. l. dalje nastopijo vojaško službo. Novi vojni zakon je namreč stopil v veljavo 1. januarja t. l. Za tiste mladeniče, ki so bili vpoklicani v l. 1923 in sedaj še služijo, velja še stari vojni zakon, po katerem traja skrajšan rok 12 mesecev. Preberite tozadavne članke v 44. in 45. številki »Domoljuba« lanskega letnika!

Gospodinjel! Ali zahtevate pri trgovcu, kjer Vas strežejo, vedno testenine PEKATETE? Ako ne, prosimo, storite to vedno.

Pozor! Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnici«

v Ljubljani — r. z. s. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠICEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 0/0

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 0/0, vez. tudi po 6 1/2 0/0

VARNOST za hranilne vloge je ZELO DOBRA, ker poseduje Vzajemna posojilnica relativno večino delnic stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani — Vrbutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

Bronas'e zvonove
vliiva

najceneje in s do-
bavnim roko » do
2 do 6 mesecev

Zvonarna in livarna
St. Vid nad Ljubljano

POLITIČNI ZAPISKI

p Shodi SLS so se vršili v St. Rupertu pri Mokronogu, v Trebnjem, v Novem mestu, v Metliki, v Podsredi, na Vel. kamnu, v Mariboru, v Kamnici, Selnici ob Dravi, Podbrežju, v Studencih, na Raki, v Velikem Podlogu, Cerkljah pri Krškem, v Besnici, na Dovjem, v Bukovici, v Ljubljani, na Vrhniki, v Motniku, St. Gotthardu, Polšniku in Radovljici. Ljudstvo povsod ogorčeno obsoja laži, ki jih širi Pucelj zato, da bi maskiral svoj odhod v velesrbsko centralistično stranko ter izraža popolno zaupanje Jugos. kluba.

p Reka izgubljena. — Srbska vlada je končno sklenila z Italijo pogodbo, po kateri postane Reka italijanska, Jugoslavija pa dobi reško luko za 50 let v najem, poleg tega pripadejo Jugoslaviji Baroš, Delta in Bankino in nekaj dosedaj laških otokov ob Reki. Če se bo tudi meja na Kranjskem kaj popravila, se ne ve.

p Za Združene srednjeevropske in balkanske države. Odlični češki politik Klofač je napisal v nekem dunajskem listu članek, v katerem prorokuje, da se bodo vse srednjeevropske in balkanske države strnile v Združene evropske države po vzorcu severoameriških Združenih držav. Seveda bi bile posamezne države čimbolj samostojne in avtonomne. Misel je zelo dobra.

p Proti opozicionalnemu bloku. Opozicionalni blok naj bi pomenil enotno delovanje vseh protivladnih strank z namenom, da se čimprej vrže sedanja protiljudska Pašičeva vlada, ki Slovenijo tira v gospodarsko pogubo. Proti opozicionalnemu bloku se je pa prvi izjavil g. Pucelj, kar je razumljivo, ker je zvezan z radikalno stranko in ne more v istem hipu delati proti njej. Proti bloku je nadalje g. Pribičević, ki bi rad prišel s Pašičevo pomočjo do vlade. Končno so proti bloku srbski zemljoradniki, ki jih vodi nekmet Voja Lazić in ki se je v zadnjem času pod Puceljevim vplivom tudi naslonila na radikalno stranko.

p Avtonomistična kunjca. Vsakemu narodu je njegova zastava sveta. Zastava mu je znak svobode, znak volje do življenja in obstoja. Sleherni narod svojo zastavo časti in brani, največje svoje praznike proslavlja z narodno zastavo, v sprevedu jo nosi na najodličnejšem mestu. Kdor narodno zastavo razžali, velja za izdajalca in grdega človeka ali pa za najhujšega sovražnika dotedajnega naroda. V tej dobi splošne propalosti se je našel pri nas časopis, ki sramoti in pluje na slovensko narodno zastavo, ki nam je bila skozi stoletja znamenje odpora proti vsem, ki so nas hoteli zasuzniti in znamenje volje do življenja in napredka. Ta list imenuje častitljivo slovensko zastavo — avtonomistično kunjco. In ta list je glasilo slovenskega liberalnega — učiteljskega. Pokojni pisatelj Cankar bi se ob tem bridko zjokal in napisal drugi del svojih »Hlapcev«.

p Komu v dobro? Po doželi se razpošiljajo neki lističi, na katerih stoji vabilo za pristop v neko avtonomistično društvo. Ker imamo danes veliko organizacijo avto-

NAZNAMILA

n ZADRUŽNO-GOSPODARSKI TEČAJI se bodo v bodočem tednu vršili:

RIBNICA 21. januarja,
ŠMARJE (SAP) 22. januarja,
VIŠNJA GORA 23. januarja,
SMLEDNIK 24. januarja.

Tečaji so celodnevni. — Predavanja so prične med 8. in 9. uro dopoldne. — Predavatelji iz Ljubljane bodo predavali o kmetijskem združništvu (zlasti o kreditnem in blagovnem), o kmetijskem gospodarstvu (živinoreja, prašičereja, mlekarstvo, gnojenje itd.) in o potrebi ter pomenu strokovne organizacije.

Člani zadrug, zlasti člani načelstev in nadzorstev, udeležite se polnoštevilno tečaja in privedite s seboj tudi druge!

DAVKOPLAČEVALCEM NOVOMEŠKEGA OKRAJA!

V nedeljo, dne 20. t. m. se vrši v Sloveniji volitev v cenilno komisije. Za novomeški politični okraj so volitve: za davčni okraj Novo mesto pri davčnem okrajnem oblastvu v Novem mestu; za davčni okraj Trebnje pri davčnem uradu v Trebnjem in za davčni okraj Žužemberk pri davčnem uradu v Žužemberku, povsod od 7. zjutraj do 1. popoldne.

Novomeški politični okraj voli dva člana in dva namestnika. Nosilec naše kandidatne liste je g. Alojzij V o v k, župan šmel-stopiški. Po njem se imenuje naša lista »VOVKOVA LISTA«.

Voliti sme vsakdo, ki je plačal za preteklo leto dohodninski davek in je vpisan v volivni imenik. Tudi ženske, ki so zavezane plačevanju dohodnine, imajo pravico voliti.

Opozarjamo na veliko važnost teh volitev zlasti naše kmete in obrtnike, da se udeležijo glasovanja. Ako bi se pri naših ljudeh pokazala brezbriznost glede teh volitev, bodo izvoljeni ljudje, ki bodo valili plačila na obrtnike in kmete, ščitili pa one, ki bi lahko plačali. Zato je v interesu posameznikov, da gredo 20. t. m. na volišče in volijo »VOVKOVO LISTO«.

n Kranjski okraj. Dne 20. t. m., to je v nedeljo, se vrše volitve v cenilno komisijo za osebno dohodnino. Davčni okraj Kranj voli v okrajnem glavarstvu v Kranju, pritličje. Škofjeloški davčni okraj voli v davčnem uradu v Škofjiloki in tržiški davč. okoliš tudi v davčnem uradu v Trzinu.

nomistov, ki se odločno, brezobzirno in z vsemi dovoljenimi, pa tudi v teh razmerah najuspešnejšimi sredstvi bori za avtonomijo Slovenije, to je Slovensko ljudsko stranko, zato se nam zdi tako cepljenje moči ne samo neumestno, temveč naravnost škodljivo. Stvar prihaja menda iz krogov, ki so Radiću prav zelo blizu in bržkone ni brez podlage trditev, da je to društvo pripravljano za Radićevo stranko v Sloveniji. Radiča pa v Sloveniji prav nič ne potrebujemo, ker nam že Radić na Hrvatskem s svojo zapečarsko abstinenčno politiko dosti škoduje.

Volit se od 7. do 1. ure popoldne. Volita se dva odbornika in dva namestnika. Kmečka zveza, Županska zveza in Obrtna zveza in Meščanska zveza so se sporazumele in postavile pod firmo SLS sledeče kandidate: 1. Josip Hafner, posestn., župan in lesni trgovec v Škofji Loki; namestnik: Jožef Burgar, posestn. in župan Hraše. — 2. Josip Stritar, posestn. in mizar v Križah pri Trzinu; namestnik Matija Sajovic, pos. in župan v Predosljih. — Pravico ima voliti vsak, kdor plačuje osebno dohodnino. Ker je ta komisija velikega pomena za odmero davkov (osebne dohodnine), je dolžnost vsakega, da se volitve udeleži in voli zgoraj omenjene kandidate. Zato vsi v nedeljo na volišče in zmaga je sigurna! — Kmečka zveza — Županska zveza — Obrtna zveza — Meščanska zveza.

n Litija in Višnja gora. Volitve v dohodninsko cenilno komisijo za davčna okraja Litija in Višnja gora se vrše v nedeljo, 20. januarja od 7. do 12. pri davkarijah v Litiji in Višnja gora. Opozarjamo na važnost teh volitev in pozivljamo vse dohodnini zavezane posestnike, da se to nedeljo gotovo udeležijo teh volitev.

Na sestanku gospodarskih krogov 14. januarja v gostilni Borišek se je v sporazumu s predstavniki višnjegorskega okraja sklenila soglasno sledeča kandidatna lista:

Člana:
Hinko Lebinger, trgovec in župan, Litija, za davčni okraj Litija;

Beršnjak Anton, posestnik, Hudo pri Stični, za davčni okraj Višnja gora.

Namestnika:
Vojko Šribar, posestnik in gostilničar, Gradec pri Litiji, za davčni okraj Litija;
Anton Lampret, posestnik, Muljava, za davčni okraj Višnja gora.

V lastno korist vseh dohodnini zvezanih davkoplačevalcev je, da se teh volitev gotovo udeležijo in pri davkarijah v Litiji in Višnja gora volijo omenjeno gospodarsko listo.

n Volitve v dohodninsko komisijo za Kamniški pol. okraj se vršijo v nedeljo 20. januarja od 9. dalje za kamniški davčni okraj v Kamniku in za brdski na Brdu pri davčni oblasti. — Somišljeniki, udeležite se volitev! — Tajništvo OKZ.

n Lom. V nedeljo, na god sv. Boštjana, ki ga farani in okoličani pobožno časté in kličejo na pomoč v bolezni, se vrši v župni cerkvi sv. Katarine v Lomu služba božja ob desetih, ne ob šestih, kakor navadno ob nedeljah. — Fr. Govekar, župnik.

n Iz Mavčič. Tukajšnje Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 20. t. m. v društveni dvorani igro v 3 dejanjih: »Fernando, strah Asturije« ali izpreobrnjenje roparja. — Vsi, ki se za stvar zanimajo, ste vljudno vabljeni. Začetek ob 3. uri popoldne.

Odbor.
n Izobraževalno društvo v Mekinjah priredi v nedeljo, 20. t. m., ob pol štirih popoldne burko »Babilon« v petih dejanjih. Kdor se hoče nasmejati za predpust, naj pride v naš Dom.

n V Retezah pri Škofji Loki uprizori izobraževalno društvo v nedeljo, dne 20. in 27. januarja ob 15. igro »Deseti brate« v sedmih slikah. Domačini, pridite po mo-

SIROM · DOMOVINE

JAVOR POD LJUBLJANO.

Na praznik sv. Stefana je v gostilni razgrajal neki tukajšnji domačin, vznemirjal in napadal mirne goste ter se obnašal vpricho tujevc, ki so bili tudi v gostilni tako, kakor da bi bil v beznici. Kljub zahtevi gostov domačinov gostilničar ni hotel odstraniti nadležnega, temveč ga je pustil do polnoči razgrajati. Seveda gostje tuji niso mogli dolgo gledati surovega prizora, plačali so, odšli in odnesli svoje pojme o Javorcih. To zadevo pojasnujemo na tem mestu prvič zato, da ne bodo tuji mislili, da smo vsi Javorci suroveži in pijanci, drugič pa zato, da gostilničarja opozorimo, naj v nadalje bolj skrbi za dobro ime Javorcev.

LEŠE.

V nedeljo dopoldne se je vršil v Lešah dobro obiskan zaupni sestanek SLS, na katerem je poročal poslanec Gostinčar o političnem položaju in potrebi dobre stanovske organizacije. Zborovalci so soglasno izrekli zaupanje Jugoslovanskemu klubu in poslancu Gostinčarju. — Vršil se je tudi občni zbor Kmetijske zveze in se izvolil odbor. Razgovor se je vršil tudi o krajevnih potrebah in posebno o cestnih razmerah.

ŠT. VID NAD LJUBLJANO.

Za hranilnico in posojilnico se bo v nedeljo 27. t. m. po zjutranji službi božji v cerkveni dvorani vršil redni občni zbor z običajnim dnevnim redom: računski zaključek za l. 1923 ter volitve načelstva in nadzorstva. — Ljudska knjižnica je imela preteklo nedeljo občni zbor. Po poročilih knjižničarja, tajnika in blagajnika se je izvolil odbor, ki je v večini ostal dosedanji s šolskim vodjem J. Bajcem na čelu. — Na mno-

žnosti drugo nedeljo, da bodo prvo nedeljo 20. januarja bolj tuji in gostje posetili predstavo, razen seveda, če bi bilo prvič grdo vreme in ne bi bilo tujevc. Med pavzami bo tudi solopetje s spremljevanjem harmonija. Torej na svidenje!

n Zupanstvo Gradac v Beli krajini naznanja, da se vrše letos sejmi: v ponedeljek 21. januarja, vsi drugi pa v torek, in sicer 11. III., 13. V., 8. VII., 9. IX. in 25. XI.

d Izgubila se je črna usnjata denarnica z vsebino okrog devet tisoč kron dne 12. januarja 1924 okrog 7. ure zvečer skozi vas Naklo do vasi Strahinj. Poštenega najdite! Prosim, da jo vrne proti primerni odškodnini na naslov: Jakob Markič, Strahinj 48, p. Naklo.

n Našla se je lovska psica srednje velikosti, črnošekasta. Dobi se pri Mariji Dermastija, Skaručna št. 5.

Seja mlečarskega društva bo v nedeljo, dne 27. januarja ob 10. uri v gostilni Mrak, Rimska cesta. Seja bo važna, udeležba obvezna.

Prosvetno društvo na Homcu priredi prihodnjo nedeljo 20. januarja popoldne ob 3. uri v Društvenem domu par razveseljivih iger. Prijatelji prijetne zabave so vabljeni. — Odbor.

Priporočamo vsem rodbinam Kolinsko cikorijo, izvrsten pridatek za kavo.

goštevilo obiskanem zborovanju članov obrtne in kmečke zveze preteklo nedeljo zjutraj sta govorila domači dekan in predsednik jugosl. obrtne zveze Ogrin iz Ljubljane, prvi o našem političnem in strokovnem časopisju, drugi o davkih. — Čebelica, t. j. hranilnica za male varčevalce je začela poslovati v domači hranilnici in posojilnici. Tekom dveh mesecev se je malih vlog nabralo nad 6000 dinarjev.

SV. KRIZ PRI KOSTANJEVICI.

Zadnjo nedeljo v decembru se je pri nas vršil po prvi sv. maši javen shod SLS. Dasi je bil isti dan občuten mrz, je bila vendar dvorana do zadnjega kotička napolnjena in je z zanimanjem poslušala izvajanja g. poslanca Sušnika. Razjasnil je dodobra naš sedanji politični položaj. Ljudstvo je soglasno odobrilo politiko Jugoslovanskega kluba in je našim poslancem hvaležno za vse njihovo delo in trud, ker res delajo in se trudijo, da bi tudi kmetškemu ljudstvu zasijala boljša zvezda sreče in blagostanja. Naj bi nas g. poslanec, katerega tukajšnje ljudstvo res ljubi, večkrat obiskal.

Naročajte dobre časopise in liste, »Domoljuba« in »Bogoljuba«. Dober časopis je vaš najboljši prijatelj. Kaj je n. pr. »Domoljubova« cena danes, ako primerjamo sedanjo vrednost denarja z nekdanjo vrednostjo. Za par litrov vina ti prihaja »Domoljub« vsak teden in celo leto v hišo. Podpirati dobro stvar je človekova dolžnost. Le berite v lanskem »Domoljubu« izreke papežev in drugih cerkvenih mož o škodljivosti slabih in koristi dobrih časopisov in listov in dobili boste več zanimanja za njihovo branje in razširjanje. Izobraževalno društvo, Orel in Marijina družba, mladeniška in dekliska, ki dobro delujejo in napredujejo pri nas, naj posebno delujejo tudi na tem, da pride dober časopis v sleherno krščansko hišo, izgine iz njih pa vsak slab časopis in list. Časnikarski odsek v Marijini družbi, potrdi se!

V kratkem priredi tukajšnje izobraževalno društvo dve igri: »Užitkarji« in »Vestalka«.

ŠMARTIN PRI LITIJU.

V naši fari je bilo v pretečenem letu rojenih 121, umrlo jih je 64, poročenih pa 39 parov. — Topilnica v Litiji bo v kratkem zopet pričela z delom. Predilnica pa zida 2 veliki hiši za stanovanja delavcev. Menda bo postavila tudi tkalnico. — Orli in Orlice se pripravljajo za akademijo; Orlice jo mislijo imeti začetkom februarja, Orli pa 19. marca. Nekaterim lanskim Domoljubovim naročnikom se še vedno smilijo dinarji za novo naročnino.

ŠT. PETER PRI NOVEM MESTU.

Dolgo je že temu, odkar je zadnjič nosil sv. Miklavž, nam v št. Petru pa le noče iz spomina. Nekaj posebnega je bil Miklavžev popoldan, ki ga nam je prire-

dilo izobraževalno društvo v Domu dne 8. m. m. To je bilo pristrčnega veselja pri otrocih in odraslih! Pa kako darežljiv je bil sv. Miklavž! Nad 200 daril je razdelil. Prav posebno hvaležni moramo biti našemu vrlému učiteljstvu, ki se je največ trudilo za lepo družinsko prireditve. — Tretjo adventno nedeljo je imel g. učitelj Bukovec zanimivo predavanje o dr. Kreku. — Na novega leta popoldne je izobraževalno društvo uprizorilo »Garcia Moreno«. Naš novi g. nadučitelj, ki je bil režiser te igre, je imel težko, a hvaležno nalogo. Udeležba je bila hvalevredna. — 18. t. m. bomo imeli v Domu gospodarsko-politični tečaj, na katerem bosta predavala gospoda Žara in Krek iz Ljubljane. Možje in fantje ne pozabite, da je ta dan predvsem vaš!

TOPLICE PRI NOVEM MESTU.

V našo župno cerkev smo dobili za božične praznike nove, lepe jaslice. Delo je izvršil domači mojster A. König iz Srobotnika. Celotno delo se mu je po enoglasnem priznanju zelo posrečilo. Mož je spreten stilist in skrit talent v kočevskih hribih. — V prid jaslicam so na predbožično nedeljo igrali fantje Marijino družbe »Na betlehemskih poljanah«. Pripravili so nas v prijetno božično razpoloženje.

IZJAVA. Podpisana Antonija MEGLIČ iz Loma št. 10 obžalujem vsa žaljenja, kar sem jih zakrivila na dobrem imenu France Meglič iz Loma št. 20, ter se zahvaljujem njej in njenim staršem, ker so odstopili od nadaljnjega sodnijskega postopanja. ANTONIJA MEGLIČ.

DINAMO 5 HP 1 km bakr. daljnovoda in TURBINO ceno PRODA. RANT, BISTRICA, p. Podbrezje, Gorenjsko.

NEVESTE in ŽENINI

KUPITE NAJCENEJE razno blago za obleke, za rjube, za žimnice, kotenino belo in pisano, odeje v krasnih barvah, brisače, prte, servete, najnovejšo svilene robce, belc moške srajce in kravate edino le pri trdku

F. in I. GORIČAR, »Pri Ivanki«
LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 29.

Pri večjih naročilih primeren popust!

Lisičje in vse druge kože

divjačine kupuje v vsaki množini celo leto
D. ZDRAVIČ, trgovina usnja, LJUBLJANA,
Florijanska ulica št. 9.

Tvrka F. Fajdiga sin

mizarstvo in zaloga pohištva

Priporoča omare z ladelec in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, modroce, žimnice, žičnike, stole, mize, sploh vso hišno opravilo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17
po najnižjih cenah.

1 meter domačega platna

da TOVARNA SINKOVEC, Grosuplje za 2 kg prediva — ali 14 kg godenega oziroma 20 kg surovega lamšča.

GOSPODAR

DENAR.

g ZAKAJ DRŽITE DOMA VEĆ DENARJA KAKOR JE ZA TEKOĆE POTREBE NEOBHODNO? — S tem kažete, da ste slabi gospodarji. Prvič: izgubite na obresti h. Vsakega dne je škoda, ko denar leži mrtev. Če je v posojilnici, nosi vsak dan obresti. Drugič izpostavljate svoje prihranke najrazličejsim nevarnostim: požar, tatvina, vlom, izguba itd. Če Vam denar zgori, ga Vam nihče ne bo povrnil. Če Vam knjižica zgori, Vam bo posojilnica vseeno izplačala Vašo vlogo. Tretjič veste iz izkušnje, da se denar »o manee«, ako ga držite doma. Marsikaj izdaste, marsikaj nepotrebne kupite, ako denar držite doma. — Četrtrič storite dobro delo tudi drugim, ako denar naložite v posojilnico. Če bi ne bilo takih, ki vlagajo svoj denar v posojilnice, bi posojilnice ne mogle dovoljevati potrebnim in sposobnim posestnikom posojil, kadar hočejo izboljšati gospodarstvo ali kadar pridejo v stisko in nesrečo. — Dober zadrugar bo sam denar nalagal v posojilnico in bo tudi druge navajal k temu.

g O varčevanju. — Ena prihranjena krona je prav toliko vredna kot ena prislužena krona, tako je učil dr. Krek. — Mnogi ljudje znajo denar prislužiti, ne znajo ga pa držati. — Mnogi ljudje znajo trpeti za denar; mnogi pa tudi po nepotrebnem in po neumnem trpijo, ko denar zapravljajo. — Več ljudi je zapravilo zdravje vsled zapravljivosti nego vsled varčnosti. — Kdor zna varčevati, zna varovati tudi najdražji zaklad: zdravje.

g Papirnatega denarja v naši državi je bilo glasom izkaza »Narodne banke z dne 31. decembra 1923 za 5790 milijonov 240 tisoč, 920 Din.

g Zopet polom. — Listi poročajo, da je prišla v plačilne teškoće Kruševačka kreditna banka v Kruševcu. To je že peta banka, ki je podlegla v tej krizi. In vidi se, da najprej pridejo v polom banke na jugu, gotovo najmanj solidne. — Uradni list pa javlja o številnih tvrdkah, ki so prijavile konkurz.

g Nove kredite bo zopet dovoljevala Narodna banka, kakor objavlja v listih. Če bo to res, pomeni to povratek k inflaciji, k bo to res, poplavi papirnatega denarja in k vsem posledicam, ki jih ima inflacija. Ali se mogoče gospodje bojiyo za nesolidne banke in njih nesolidna podjetja?

g Vrednost denarja 15. t. m.: lira Din 3.80—3.85, angleški funt Din 370, dolar Din 87, dolarski ček Din 88, francoski frank Din 3.80, češkoslovaška krona Din 2.55, avstrijskih 10.000 kron Din 12.30—12.40, švicarski frank Din 15.30.

CENE.

g Cene na žitnem trgu. Pšenica 15.60 kron, oves 11.40 K, koruza 12 K, moka št. 0 23 K, otrobi 6.20 K.

g Kože divjačine. Na Hrvatskem se tržijo lisice 400 do 500 Din, kune 1500, di-

hurji 150 do 200, vidre 1200, divje mačke 100 do 130, jazbeci 100 do 120, volkovi 200 do 300, zajci 15 do 18 Din, vse za komad. Većjih količin kož ni. Zanimanje s strani kupcev je precejšnje.

g Cene umetnim gnojilom so v naši državi neizpremenjene. V Zagrebu stane 12 do 15 odstotni kajnit 75 Din, 67 do 18 odstot. Thomasova žindra 160 Din, 40 odstot. kalijeva sol 140 Din, 16 odstot. superfosfat 145 Din, uključno vreće za 100 kg.

g Gospodarska zveza notira sledeće cene: Gnojila: Kalijeva sol 42% po Din 150.— za 100 kg; kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po 160 Din za 100 kg; bela, razklejena kostna moka po Din 210 za 100 kg; tomaževa žindra 18% po Din 180 za 100 kg. — Cene veljajo pri odjemu originalnih vreć, pri vagonskih pošiljatkah se iste snižajo. — **Krmila:** Lanne tropine po Din 4.50 za kg. Vreće po 50 kilogramov; orehove tropine po Din 3.50 za kg, vsebujuće 42% beljakovin in maščobe; Klajno apno po Din 4 za kg.

Vinogradniške in kmetijske potrebšćine: Drevesne škropilnice bakrene po Din 400.; modra galica po Din 11 za kg; žveplo, dvojno rafinirano po Din 4 za kg; trierji — žitni čistilnici — tt. Heid Din 2.900 znamke IA; trierji — žitni čistilnici — tt. Heid Din 2.800 znamke IB; mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali Din 6.500; mlatilnice na ročni in gepeljni pogon po Din 4.000; gepelji na 36 obr. Din 4.500 na 24 obr. Din 4.000. — Poleg tega so na raspolago vsakovrstni poljedelski stroji kakor: čistilnici (pajtelni), plugi, poljedelske in travniške brane, kose in brusi, vodne žage, brzoparilnici, kovani žebliji, gnojnične sesalke, cevi, tehtnice itd.

ZIVINA.

g Cene živini. Zagreb, dne 9. januarja. Današnji sejm je bil zelo slabo obiskan bodisi od strani kupcev kot prodajalcev. Za Trst sta bila nakupljena dva vagona živine. Cene za kg. žive teže: voli bosanski I. vrste 12.50 do 13. II. vrste 11 do 12, III. vrste 10 do 11. Voli domaći: I. vrste 14.5 do 15.5, II. vrste 13.5 do 14.25, III. vrste 12 do 12.5. Mlada živina 15.5 do 16. Krave I. vrste 13 do 14, II. vrste 11.5 do 12.5, III. vrste 9 do 11. Svinje debele I. vrste 25.75 do 28, II. vrste 25 do 26, III. vrste 23.25 do 23.75. Teleta I. vrste 22.25 do 25.50, II. vrste 20 do 21.25 Din. — Krma: seno 105 do 125, otava 150 do 170, detelja 150 do 167.5, slama 62.5 do 112.5 Din. — Iz Novega Sada poročajo, da je zaradi moćnega širjenja parkljevke v Vojvodini izvoz goveje živine zabranjen. Posledica tega je, da je na tržištu v Novem Sadu padla te dni cena za 3 do 5 Din pri kg žive teže. — Živinski sejm i Mariboru in Ptuju so zopet dovoljeni. Cene živini na Štajerskem niso padle, kot se je pričakovalo. Vzrok: zadosti krme.

g Nazadovanje svinjereje v naši državi. Kakor se vidi iz statističnih podataka, svinjereja v naši državi nazaduje. Leta 1920. je bilo v državi okrog 4 milijone 489

tisoć svinj, leta 1921. 3 milijone 283 tisoć, leta 1922. 2 milijona 902 tisoć a leta 1923. 2 milijona 577 tisoć. Od leta 1920. do lani je število svinj v naši državi padlo skoro za polovico.

DAVKI.

g Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1924.

1. Vložitve napovedi.

a) **Za dohodnino.** — Rok za vložitve napovedi poteće koncem februarja t. l. Do te ga roka mora vsakdo, kdor že plaćuje dohodnino, vložiti napoved iz lastnega nagiba, da se ogne zamudnim posledicam § 205. zakona o osebnih davkih. Kako se vloga napoved za dohodnino, smo začeli razlagati v današnji številki v obliki vprašanja in odgovorov. V treh številkah upamo, da bomo gotovi.

b) **Za rentnino.** — Hkratu z napovedjo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za vložitve napovedi za rentnino ne dobi nihće posebnega poziva. Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plaćujejo rentnino in svojega bivališća tekem leta 1923 niso izpremenili, ako se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili.

Tiskovine za te napovedi se dobe pri davćnih oblastvih in davćnih uradih.

Napovedi se po tarifni postavki 231. zakona o taksah in pristojbinah zavezana taksi po 5 Din, ki se prilepi na napoved.

Komur je nemogoće vložiti napoved v doloćenem roku, naj s primerno utemeljitvijo pravočasno prosí za podaljšanje roka.

II. davek na poslovni promet.

a) **Davkoplačevalci,** ki so zavezani plaćevati davek po knjigi opravljenega prometa (razen podjetij, zvezanih javni računodaji, vsi obrati in podjetja, katerih promet je v minulem letu presegel 360.000 Din), so dolžni plaćati davek na poslovni promet za IV. četrtletje 1923 do 30. januarja 1924. in pa hkratu predložiti prijavo ali z uporabo stare tiskovine, kjer so še na raspolago, ali po vzorcu, objavljenem v razglasu delegacije ministarstva financ z dne 22. maja 1922. (Uradni list z dne 8. junija 1922, št. 59).

Zamudniki se še posebej opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapretilom uradne ocene ter glob zaradi nerednosti.

Kdor vloži nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe.

b) **Davkoplačevalci,** katerih promet ni v minulem letu presegel zakonito doloćene meje 360.000 Din, niti ni bil manjši od 15 tisoć dinarjev, so zavezani na splošni poziv in v doloćenem roku vložiti prijavo o prometu, opravljenem v minulem letu. Roka za vložitve finanćno oblastvo še ni objavilo, bo pa predvidno objavljen v I. četrtletju 1924.

Ako se za te prijave uporabi stara tiskovina, jo je dopolniti za promet, opravljen z državo, od katerega se plaćuje davek že ob izplaćilu pri državni blagajnici, z besedilom vzorca, objavljenega v gornjem razglasu finanćne delegacije.

Kdor ne predloži pravočasno prijavo, izgubi pravico pritožbe in mu davćni odbor oceni letni promet po lastni vednosti in podatkih.

GOSPODINJA

OZEBLINE.

Tenka obutev je prava preskrbovalnica ozeblin. Naši očetje so imeli prostorno obutev iz močnega, dobro ustrojenega usnja, v mrazu so si natlačili vanjo slame in hodili so lahko cele dneve po slabih, zametenih poteh, ne da bi jih zeblo v noge. Nosili so pa tudi debele nogavice iz doma spredene volne.

Zdaj zadostuje kratka pot v mestu, kaj šele par ur v snegu in ledu, da so noge vse prezebljene. Pošteno obutev za zimo ima le še kak gozdar, drugim, predvsem mladini služi ista obutev za zimo in za leto. Tenko usnje se ovije, kadar je mokro, nog kakor ledena kača in kmalu ne veš več, ali so ledene kepe, ki jih vlačiš za seboj, tvoje noge ali kos lesa. Zato toži vse o ozeblinah.

Povojno usnje je tako slabo ustrojeno, da propušča mokroto; obutev je večinoma iz tovarne, v podplatu je lepenka, podloga je rešetasta. Kaj čuda potem, če je toliko prehlada, trebušnih boleznih, bledice, udnice, trganja! Po nogah pride bolezni. Dekletca imajo pri kratkem krilcu kolena pokrita s pajčevino. A mlad človek ne veruje staremu, a ko dobi bolezni, imajo stariši težave z njim. Matere skrbite, kolikor pač morete v teh hudih časih, da imajo otroci, če ni mogoče dva para, pa saj eno močno in celo obuvalo. Ne glejte na lepoto, glejte, da ne bo tiščalo in da je usnje dobro. Pošten čevljar je zdaj pravi dobrotnik. Ko pridejo otroci in odrasli domov, naj se takoj seznejo. Izgovor, da se nimajo kaj preobuti, ne velja, saj ni treba kupovati dragih solnov, vsaka gospodinja naredi lahko domačim kaj za doma; iz starih klobukov, starih oblek se kmalu kaj sešije. Včasih so delali na kmetih »pačmeč«, to je iz koscev sukna so spletli vrhno blago prav tako kakor za svitke, znotraj je bila debela kosmata podloga. To je bila topla obutev za doma, posebno za otroke in starčke. Okoli Reke delajo še zdaj pačme in jih prinašajo na trg.

In če ni sploh kaj obuti za doma, je pa bolje, da so otroci bosí kakor v mokrem obuvalu; tolažba, da se bo že posušilo na nogah, je naravnost pregrešna. Mokro obutev natlači s slamo ali s papirjem in obesi ali posta, i na pete, da stoji pokoncu in se odteka od prstov. Namaži posušeno z lojem ali drugim voščilom in segrej malo, da popije usnje mast. Vojaki pravijo, da je obutev hitro suha, če zažgeš papir in ga vržeš v mokro obutev, takoj za papirjem pa nogo. Pepel, oves, otrobe vzamejo tudi vso mokroto nase, če natreseš gorko noter. Devaj v podplate papirja in ovij otrokom v hudem mrazu z njim. Velika težava je, da

III. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. februarja 1924. dospejo v plačilo direktni davki za I. četrtletje 1924. Davčni uradi so upravičeni jih po 14. februarju 1924. prisilno izterjati in zaračunati poleg 6 odstotnih zamudnih obresti še za opomin 4 odstotke terjanega zastanka.

so otroci, ko pridejo vsi premočeni v šolo, ves čas v mokrem obuvalu, in če tudi bi imeli povsod kaj za preobuti, morajo vendar obuti zopet ono premočeno, kadar gredo domov. In to je vzrok neprestanih prehladov in boleznih šibkih otrok — ne dolga pot, kajti dokler hodí, je noga še nekaj topla.

Mokre in premrzle noge otrok kakor odraslih je treba po sezutju dobro otreti z debelo platneno oterajo. Dvakrat v tednu okoplji prezebajoče noge v izkuhi smrekovih vršičev ali senenega zdroba, kar vzame nase prehlad. Po kopeli uteri zajčeve ali kake druge masti. Splošno pa umivaj in otiraj zdrave noge navadno z mrzlo vodo. Namazati je treba noge vselej, ko so bile premočene. Koža ima v sebi neko maščobo, ki varuje telo; ako je noga dostikrat mokra, izgubi to maščobo in treba jo je namazati. Stari ljudje so si vedno mazali noge. Res je zdaj vsaka maščoba draga, bolezen pa je še dražja; tudi ni potreba, da kupuješ v lekarni, kar si pripraviš lahko doma. Raztopi loja, vrzi vanj žajbelja in prilij malo olja. To je izborno mazilo za nogo. Olje, na katerem je prevrelo par stročkov česna, vzame prehlad in trudnost iz nog, če jih natereš z gorkim, posebno po podplatu.

Ozeble noge koplji v otrobovi ali repni, pesini kopelji. Pomodrele ozeblinje maži z gorkim lanenim oljem ali ovij v cunjjo namočeno v arničino tinkturo. Je polno zdravil, vsak ti jih našteje, najboljša pa so široka topla obutev in snaga. Pomodrele ozeblinje ne smeš pritiskati, ne smeš obuvati črnih nogavic, da se kaj ne pritakne. Ozeblinje srbijo in največkrat se ognoje radi praskanja in ribanja. Za hudo srbenje je najboljšo hladilo rahel sneg. Kamnita in prstena mokra tla niso dobra za zdrave noge, kam še za bolne; zato je treba podloge iz slame ali deske.

Še bolj mučne kakor na nogah so ozeblinje na rokah. Dobijo se pa pri delu, največ ko hodimo hitro z mraza k ognju. Perice, ki si nosijo k mrzli vodi krop ali žerjavico, si pokvarijo roke za vse življenje. Tenke usnjate rokavice so jako slabe za pozimi. Roke je treba kar mogoče zavarovati; muška ali štelcelj je prava dobrota zanje, krznenega nadomestuje tudi, če zaviješ in skriješ roke v veliki robec. Ozebljene roke koplji v izkuhi smrekovih vršičev, v slanem kropu, v repi, v otrobih. Ogbaj se po možnosti pranja z mrzlo vodo, bivanja v mrzlih prostorih in žrjavice. Voda s sodo, lug, navadno milo, kis škodujejo ozeblinam. Za umivanje so dobre otrobe, razmočena skorja kruha, žganje, limona, krompir, moka. Varuj se tenkih rokavic in pri gnoječih se ozeblinah vsake barvane stvari. Za ozdravljenje je posebno dobro, če namočiš krpico v terpentini in oviješ ozeblino. Roke maži redno vsak dan z glicerinom ali kakim drugim mazilom.

V vsako hišo „Domoljuba“!

ZDRAVILNA MOČ SOLI.

Sol, ki nam je postala v kuhinji neobhodno potrebna, uparabljajo na razne načine tudi kot zdravilno sredstvo. Po opeklini nikoli ne nastanejo mehurji, če opečeno mesto prav dobro potreseš s soljo in jo pušiš nekaj časa ležati na njem. Tudi pri težavah v želodcu, ali če te gorečica peče, je sol uspešno zdravilo. Treba ti je le pol male žličke soli raztopiti v kozarcu mrzle vode in to jemati po požirkih. — Ako trpiš na zagati (zaprtji) ali na motenju prebave, moraš jemati več slane vode. V ta namen raztopi na četrt litra vode eno malo žličko soli in jemlji to po požirkih. Kdor sploh trpi na želodcu, naj pije vsako jutro na tešče kozarec slane vode. — Pri vnetju v vratu uporabljaj zmerno slano vodo za grgranje. Tudi če od tega kaj požreš, ni škodljivo, kar se pa pri drugih sredstvih kaj lahko primeri. — Pri kašlju, hripavosti, vratnih ali nosnih katarih je treba zavreti slano vodo (pest soli na liter vode) in sopro vdihavati (inhalirati). Če trikrat na dan to napraviš, se ti gotovo zboljša. — Znana je tudi uporaba soli kot razkuževalno sredstvo. — Pri piku strupene žuželke ali pri kačjem piku priporočajo potresti rano s soljo. Ni se treba bati, ako v trenutku zelo peče in boli; učinek je naravnost čudovit. — Ako piči osa v ustih ali v žrelu (če je bila n. pr. skrita v sadju, je treba vzeti malo žličko nekoliko namočene soli in to zmes požreti. Oteklina in bolečina takoj ponehata, dasi je taka oteklina že marsikoga zadušila. — Sol tudi ustavi, ako teče kri iz nosa; priporočajo nosljati slano vodo. Krvavitev iz ranice, ki je nastala po izrovanem zobu, se kmalu ustavi, če izpiráš usta s slano vodo. Tudi pri drugih krvavitvah sol prav dobro pomaga. — Za bljuvalno sredstvo je sol prav posebno priporočljiva. Pri vseh znakih zastrupitve vzemi četrt do pol litra mlačne vode, raztopi notri dve do tri žličke soli in dajaj to tekočino bolniku piti. Prav gotovo in že po par požirkih začne bljuvati in izmeče tako iz sebe strupeno snov. Ker je sol navadno hitro pri rokah, je na ta način mogoče rešiti marsikaterega zastrupljenega.

Iz teh preizkušenih primerov vidimo, kako vsestransko koristna je sol. Treba si je le zapomniti, kdaj in kako jo je treba rabiti, da nam gotovo pomaga.

STARINE V NAŠIH DOMOVH.

Morebiti imaš, ljuba gospodinja, v svoji hiši, v hramu ali na podstrešju kje nagradene raznovrstne stare ropotije še iz časov tvoje stare matere. Preglej enkrat, zdaj pozimi, ko imaš več časa, kaj bi se dalo izmed te starine postaviti na kak viden kraj. Tako bi prišlo tudi še v današnjih časih do veljave, če ne drugače, vsaj zaradi svoje častitljive starosti, posebno pa, da pokaže, kako so si naši predniki v starih časih urejali svoj dom. Morebiti kakšna starinska omara, skrinja, skrinjica, podoba, svetilka (leščerba), »hlapec« (svečnik pri razsvetljava s trskami), žličnik, sklednik, lopar, košara, jerbas itd. — To primerno osnaženo, bi se še smelo pokazati kje v tvoji hiši. Kdo vé, če ni vmes tudi kaj stare posode: krožnikov, skled, majolik in kanglice? Gotovo si že videla, kako ima ta ali ona gospa tako posodo skrbno razstavljenó

IZOBRAZBI

Kratko navodilo za sestavo napovedi za dohodnino.

1. Kdo je dolžan vložiti napoved? Napoved za dohodnino mora vložiti vsakdo, čigar dohodki so v letu 1923 dosegli dohodnini zavezano višino.

2. Koliko znaša za leto 1924 najvišji znesek, ki je še oproščen dohodnine? Najvišji znesek, ki bo za leto 1924 prost dohodnine, do sedaj še ni določen. Finančni minister je že pristal na to, da se za to leto dohodnine prosti znesek poviša od 10 tisoč na 14.000 K. Narodni poslanci s tem niso zadovoljni in zahtevajo, da se poviša najmanj na 20.000 K. O določitvi tega zneska bo končno odločila narodna skupščina povodom zakonjenja finančnega zakona za leto 1923/24.

3. Ali dobi davkoplačevalec poseben poziv, naj vložijo napoved? Osebe, ki so že plačevale dohodnino za leto 1923 ne dobe posebnega poziva, rj vložijo napoved. Te morajo vložiti iz lastnega nagiba v roku, ki ga javno razglasi finančna delegacija v Ljubljani na običajni način.

4. Kakšne posledice zadenej davkoplačevalec, ki ne vložijo napovedi v roku, določenem v javnem razglasu? Davkoplačevalec, ki so dolžni vložiti napovedi na podlagi javnega razglasa, se v primeru, da ne vložijo napovedi v določenem roku, odmeri dohodnina brez nadaljnjega opomina na podstavi uradnih podatkov.

5. Kdo kljub temu dobi poseben poziv, da naj vložijo napoved? Poseben poziv za vložitev napovedi dobe le osebe, pri katerih je nastala davčna dolžnost šele tekom leta 1923. Te osebe mora davčno oblastvo, preden ukoristi posledice zakasnitve, pozvati, naj vložijo napovedi.

6. Pri katerih osebah je nastala davčna dolžnost tekom leta 1923? Tekom leta 1924 je nastala davčna dolžnost izza dne 1. januarja 1924 pri osebah, ki za leto 1923 vsled nezadostnih dohodkov v letu 1922 še niso plačevali dohodnine in so njihovi dohodki šele v letu 1923 dosegli dohodnini zavezano višino.

7. Kako se vlagajo napovedi? Napovedi se smejo vložiti pismeno ali pa dati ustno na zapisnik in sicer ali pri davčnem ob-

lastvu ali pa tudi pri pristojnem davčnem uradu.

8. Kje se vlagajo pismene napovedi? Napovedi se vlagajo v Ljubljani pri davčni administraciji, drugod pa pri onem davčnem okrajnem oblastvu, v čigar okraju davčni zavezanec redno prebiva.

9. Kje se dobivajo obrazci za napovedi? Potrebni uradni obrazci za napovedi se dobivajo brezplačno pri davčnih oblastvih in davčnih uradih.

10. Ali je napoved, ki ni sestavljena na uradnem obrazcu veljavna? Napoved, ki ni sestavljena na uradnem obrazcu, ni veljavna, ker predpisi izrecno določajo, da se morajo napovedi vlagati po gotovem, uradno določenem obrazcu.

11. Kaj je še potrebno za formalno veljavnost napovedi? Da je napoved v formalnem oziru veljavna, mora biti na prvi strani obrazca izpolnjena s podatki o dohodkih iz glavnih dohodninskih virov in na drugi strani na za to določenem mestu lastnorčno podpisana. Za veljavnost napovedi torej zadostuje, da je dohodek iz posameznih dohodninskih virov naveden le z eno številko.

12. Kdaj mora davkoplačevalec podati podroben račun o prejemkih in izdatkih iz posameznih dohodninskih virov? Davkoplačevalec je dolžan podati podroben račun o prejemkih in izdatkih iz posameznih dohodninskih virov le na zahtevo davčnega oblastva, davčne komisije ali predsednika davčne komisije. Sicer pa je davkoplačevalec na prosto dano, da v lastnem interesu, ker s tem prepreči nadaljna poizvedovanja, že v napovedi sami navede (na tretji strani napovedi), kako je preračunil napovedani dohodek ali da takšen preračun pridene napovedi na posebni polji.

13. Kaj se smatra za dohodek? Za dohodek se smatra vsota vseh v donarju ali denarni vrednosti obstoječih prejemkov posameznih davčnih zavezancev. K dohodkom se prišteva tudi najemna vrednost stanovanja v lastni hiši ali prostega stanovanja sploh. Isto tako se mora dohodkom prištevati vrednost kmetijskih pridelkov in obrtniških izdelkov, ki se porabijo v hišnem gospodarstvu.

14. Kaj se zaradi odmere dohodnine še prišteva dohodkom glavarja hišnega gospodarstva? Dohodkom glavarja hišnega gospodarstva, torej dohodkom moževim, oziroma očetovim, se morajo prišteti tudi morebitni dohodki žene in otrok.

15. Kdaj se ti dohodki ne prištevajo dohodkom glavarja hišnega gospodarstva? Dohodku hišnega poglavarja se ne prištevajo dohodki članov hišnega gospodarstva iz službenih prejemkov, nadalje pa tudi oni dohodki družinskih članov, s katerimi ne morejo razpolagati niti družinski člani sami, niti hišni poglavar, n. pr. ako je žena ali otrok pod varštvom ali kuratelo in hišni poglavar ni sam njihov varih ali kurator.

16. Kateri dohodki se napovedo za davčno leto 1924? Za davčno leto 1924 se napovedo praviloma dohodki leta 1923. Le ako ti dohodki niso obstojali celo leto 1923, se napovedo dohodki, katere bo davčni zavezanec predvidoma imel v letu 1924, n. pr. ako je davkoplačevalec kupil posestvo ali otvoril trgovino šele tekom leta 1923, je dolžan napovedati dohodke, katere pričakuje v letu 1924.

17. Kateri stroški se smejo pri preračunavanju dohodkov odbiti od prejemkov? Pri preračunavanju dohodkov se smejo od prejemkov odbiti vsi stroški, ki so bili potrebni za doseg, zavarovanje in vzdrževanje dohodkov, ne pa dohodninskih virov samih. Med te stroške torej ne spadajo izdatki, ki so potrebni, da si pridobim zemljišče, otvorim trgovino ali obrt, ampak le stroški, ki se uporabljajo za doseg dohodkov iz zemljišča, katerega že imamo.

Važno vprašanje.

Ali boste letos kaj sadili? I seveda! Saj sem vedel, da brez nič ne bo. — Ali ste pa že kaj premišljevali, kam in kaj? Ne? A, hal! Vam se zdi, da je za to še prezgodaj. Šaj je še vse pod snegom. Kje je še sv. Jožef! — Takole nekako bi se razpletal razgovor v največ slučajih, ko bi ga kdo napeljal na zasajanje sadnega drevja. In baš zaradi tega, ker navadni sadjarji izvečine vsi tako mislijo in tako ravnaajo, ne pridemo v sadjarstvu nikamor naprej.

Veste, kdaj je treba prevdariti vprašanje prostora? Že poleti! Takrat je dovolj ugodnih prilik, da temeljito pregledate zemljišče, kjer mislite saditi, njegovo lego, zemljo in da premerite prostor. Na podlagi takega vsestranskega prevdarjenega pregleda bi se dalo točno dognati, kaj bi sadili in koliko drevja bi potrebovali. Tako se dela po načrtu in prevdanku. Tako delo je gotovo uspešno.

No, seveda, za letos je že prepozno, ker smo že v sredi zime. Pa popravimo zamujeno vsaj sedaj, ko je zadnji čas! Zemljo itak poznate, lego tudi. Prostor pa tudi lahko pozimi premerite, čeprav je pod snegom. Ko ste s tem delom gotovi, prevdarite, kaj kaže saditi zlasti glede na lego in zemljo. Jablane sadimo radi bolj v nižinske, hladne, hruške bolj v tople, zavetne lege; češnje v višave, orehe tudi v višje zavetne suhe lege z globoko apneno zemljo; češpljam, slivam ugajajo nižje lege; breskve, marelice spadajo v tople južne vinorodne lege ali pa ob stene; pritrlično drevje na vrt v obdelano zemljo. Vse sadno drevje je hvaležno za globoko rodovitno dovolj vlažno zemljo. Premokra ali celo močvirna zemlja ni za sadno drevje.

Po tehle navodilih pa upoštevajte gospodarski položaj, oddaljenost od gospodarskih poslopij in hiše se odločimo za tista sadna plemena, od katerih si po tosedanjih izkušnjah največ obetamo.

To pa še ni vse. Sadna plemena imajo nešteto sort. Treba izbrati tudi te. Posebno težko je to pri jabolkih in hruškah, ki se goje v več tisoč sortah. Kdor dandanes še nobene sorte ne pozna s pravim imenom ter sadi vse vprek, ker mu slučajno pride

pod roke, si ne bo opomogel s sadjarstvom. Najvažnejši in prvi kažipot pri izbiri sort je izkušnja. Sodite in razmnožite predvsem tiste sorte, ki so v kakem kraju že vpeljane in znane, da zdravo in čvrsto rastejo, rade in obilno rode, in katerih sadje ima primerno veljavo za dom, posebno pa za kupčijo. Takih sort je v vsakem kraju nekoliko. Poizvedete za njihova prava imena in dobite, če mogoče, mlado drevje za vaš nasad od teh sort!

Pri izbiri sadja odločujejo mogotere okolnosti. Odločilnega pomena je uporaba sadja. Kdor ga goji samo za domačo potrebo ali samo za sadjevec, izbira drugače, nego tisti, ki prideluje sadje za kupčijo. V bližini večjih mest in obrtnih krajev, kjer se mnogo sadja proda na drobno na trgu, bomo izbirali drugače, nego v oddaljenih krajih, kjer imajo veljavo samo velike množine trdnega, za prevoz neobčutljivega sadja, itd. Tudi prostor in njega oddaljenost sta zelo merodajna pri izbiri sadnih sort. Za poljske nasade so prikladne drugačne sorte, nego za oblišne, za obcestne drugačne nego ob njivah itd. Kdor zasaja večje prostore naenkrat, bo izbiral drugače, nego če posadi samo par dreves.

Pri izbiri sadnih sort velja zlasti za jabolka, naj si vsakdo zapomni in brezpogojno in dosledno upošteva sledeče temeljno pravilo: **Sadjarstvo nam bo dajalo tem več dohodkov, čim več bomo pridelali ene same dobre, trpežne sorte.** Čim več bomo imeli pa raznih sort, tem manjši bo čisti dobiček iz sadjarstva.

Književnost.

»MLADOST.«

»Mladost« je edini slovenski fantovski list in izhaja že 17. leto. Koliko dobrega in zlatega zrnja je »Mladost« vsejala v mlada srca tekem te dobe, se ne da preračunati. Zato jo vsem slovenskim fantom najtopleje priporočamo. Letošnja 1. številka prinaša na prvem mestu globoko razpravo, kaj pravi krščanska vera k vzgoji in negi telesa. Nad vse važen je članek bivšega vojnega kurata Fr. Bonača: »Nabornikom na pot!« Tu najde vsak nabornik toliko pouka in navodila za pot v vojašnico, da je nujno potrebno, da sleherni slovenski nabornik prebere ta članek in si bo marsikatero težavo prihranil. Br. N. dalje v živahnem in šaljivem slogu popisuje dalekosežen pomen varčevanja in »Cebellec«. Največji sedanji slovenski pisatelj dr. Iv. Pregelj pa je začel s prelepo povestjo, ki že v prvem poglavju globoko poseže v srce. Poleg tega najdeš v listu polno drobnih zanimivosti iz vsega mladinskega sveta, dopise naših fantov in končno celo uganke, katere nalagajo mladim ljudem nekoliko težjega in bistroumnejšega razmišljanja. — List krasita dve lepi sliki. — »Mladost« se naroča v Ljubljani, Ljudski dom; izhaja vsak mesec na 16 straneh in stane letno Din 30. — Fantje, naročite se na svoj list!

VRTEC IN ANGELČEK.

List naših malčkov, Vrtec s priložo Angelček, je izšel v 1. in 2. številki. Že 54. leto obiskuje Vrtec naše otroke in jim prinaša zdravo, poučno in obcnem zabavno

LISTEK

Dekle z Močevja.

(Švedski spisala Selma Lagerlöf.)

(Dalle.)

Hildur se je zganila od upora. Bila ji je muka, izpregovoriti eno samo besedico s Helgo in resnično ni imela nikakega veselja se ji zaupati. Toda sila je bila velika, in tako je bila prisiljena, da je odgovorila: »Čemu misliš, bi ga sicer hotela poročiti?«

»Mislim, če ga ljubiš še sedaj, Hildur?«

Hildur je skoraj okamenela, toda pred Helginimi prodirajočimi očmi ni mogla lagati.

»Mogoče ga še nikdar nisem tako ljubila kot danes,« je rekla, vendar tako tiho, da bi človek mislil, da ji je povzročilo bolečino izpregovoriti te besede.

»Potem pojdi kar z menoj,« je rekla Helga. »Spodaj na cesti imam voz. Treba se ti je samo opraviiti, potem le lahko peljemo tako v Nerlundo.«

»Čemu naj bi se peljala tja?« je vprašala Hildur.

»Peljati se moraš tja in reči, da hočeš biti Gudmundova Hildur, naj je storil karkoli, in da hočeš zvesto čakati, dokler bo sedel v ječi.«

»Čemu naj bi rekla to?«

»Da bo zopet vse dobro med vama.«

»Toda to je nemogoče. Nočem se poročiti s takim, ki je sedel v ječi.«

Helga je odskočila za korak nazaj, kot bi zadela ob kak zid. Toda kmalu se je zopet opogumila. Lahko je razumela, da človek, ki je tako mogočen in bogat, kot Hildur, mora tako misliti.

»Ne bi prišla sem in bi te ne prosila, da se pelji v Nerlundo, če ne bi vedela, da je Gudmund nedolžen,« je rekla.

In sedaj je Hildur stopila od Helge korak nazaj.

»Veš li kaj gotovega, ali samo domnevaš to?«

»Najbolje je, da stopimo takoj na voz in ti spotoma vse povem, Hildur.«

»Ne, preje mi moraš vse povedati. Vedeti moram, kaj storim.«

Helga je tako gorela od vnetosti, da je komaj mirno stala, vendar se je morala premagati in Hildur pripovedovati, odkod ve, da Gudmund ni zločinec.

berilo — drobne povestice, mične pesmice, zanimiv drobiž, lepe slike. Stariši naj naročijo svojemu otroku ta list, da se otroci zgodaj navadijo ljubiti knjigo in izobrazbo. Otroci, ki se v zgodnji mladosti ne navajajo pridno čitati, tudi v poznejših letih ne čitajo radi ter posedajo po gostilnah in hodijo po slabih družčinah, kar stane mnogo, mnogo denarja brez ozira na veliko dušno škodo. Vrtec z Angelčkom stane 15 Din, Angelček sam 5 Din letno. Naroča se pod naslovom: Uprava Vrtea, Ljubljana, Sv. Petra c. 80.

»Ali nisi to takoj povedala Gudmundu?«

»Ne, samo tebi, Hildur, povem. Nihče drugi ne ve tega.«

»In čemu si prišla s tem poročilom k meni?«

»Da bo med vama zopet dobro. Tudi on bo gotovo zvedel, da ni zlega storil, toda jaz hočem, da prideš k njemu kakor sama od sebe in vse poravnaj.«

»Torej naj ne rečem, da kaj vem o njegovi nedolžnosti?«

»Ti moraš priti čisto sama od sebe, Hildur, in mu nikdar izdati, da sem jaz govorila s teboj. Sicer ti ne bo nikdar pozabil kar si mu rekla danes zjutraj.«

Molče je Hildur poslušala. V teh besedah je ležalo nekaj, česar še nikdar v življenju ni občutila in trudila se je, da bi si to razjasnila.

»Ali veš, da sem jaz zahtevala, da moraš iz Nerlunde?«

»Vem pač, da niso bili ljudje v Nerlundi, ki bi želeli, da moram proč.«

»Nikakor ne morem razumeti, da si prišla danes k meni in mi hočeš pomagati.«

»Če greš tedaj z menoj, Hildur, bo vse zopet dobro!«

Toda Hildur je še vedno gledala Helgo, še vedno je bila globoko zamišljena.

»Mogoče ima pa Gudmund tebe rad,« je izpregovorila.

Sedaj pa je Helgi poslala potrpežljivost.

»Kaj pa naj bi z menoj?« je vzkliknila razburjena. »Ti vendar veš, Hildur, da som le uboga bajtarska hči, in to še ni najhujše.«

Obe mladi dekletki sta se izmuznili neopazno iz hiše in kmalu sta sedeli na vozu. Helga je vodila voz in ni čuvala koma, temveč je pognala v dir. Obe sta molčali. Hildur je sedela in gledala Helgo. Videlo se je, da se nad njo ne more dovolj načuditi in da bolj misli nanjo kot na kaj drugega.

Ko sta prišli v bližino posestva, je Helga predala vajeti Hildur. »Sedaj se moraš sama peljati tja, Hildur, in govoriti z Gudmundom. Čez nekaj časa pridem jaz za teboj in bom povedala zgodbo o možu. Ne smeš pa omeniti z nobeno besedico, Hildur, da sem te jaz šla iskat.«

Gudmund je sedel v hiši v Nerlundi poleg matere Ingeborg in je govoril z njo. Nekoliko proč je sedel oče ter kadil. Videti je bil zadovoljen in ni izpregovoril besede. Bil je gotovo mnenja, da bo sedaj šlo vse, kakor more in njem ni treba posegati vmes.

»Rad bi vedel, mati, kaj bi rekli, ko bi dobili Helgo kot snaho,« je rekel Gudmund. Mati Ingeborg je dvignila glavo in z odločnim glasom odgovorila:

»Vsako snaho bom sprejela z veseljem, če bom le vedela, da te ima tako rada, kot mora žena ljubiti svojega moža.«

Komaj je to izpregovorila, so zagledali Hildur, Erikovo hčer, ki je baš zapeljala na dvorišče. Takoj nato je vstopila v hišo in

je bila vsa drugačna kot sicer. Ni vstopila v sobo na svoj navadni, samozavestni način, ampak je bilo skoraj videti, kot da hoče ostati pri vratih kakor beračica.

Vendar je stopila naprej ter podala roko materi Ingeborg in očetu Erlandu. Nato se je obrnila k Gudmundu.

»Rada bi govorila s teboj par besed.«
(Dalje prth.)

Rosegger — Jos. Vole:

Krščeni cigan.

(Dalje.)

Fant pokima in ko zdaj stoji tako na prsih prekrižanih rok pred gospodarjem, se zdi, kakor da pričakuje zdajzdaj krstne vode na svoje teme.

»Prej morava h gospodu župniku,« pravi gospodar. »Jaz bom tvoj krstni boter —«.

Cigan poklekne predenj, objame in poljubi njegove noge.

»No, je dobro, je že dobro. Vidim, da mi boš hvaležen. Postaneš kristjan. Potem ostaneš v moji hiši, se boš učil delati, priden biti in zmeraj lepo zadržati se.«

Cisto ganjen je bil gospodar, ko je to govoril. Še tisti dan je ukazal, naj dajo fantu čeber gorke vode in mila, potem rjav jopič, par škorenj in črn klobuk, pa ga je peljal dolj v vas h gospodu župniku.

Župnik ga je hotel malo poizkusiti, koliko zna, ali pokazalo se je, da je grozno neveden. Samo o hudiču je že nekaj slišal, da je pa vsemogočni Bog, ki vlada nebo in zemljo, o tem cigan ni nič vedel. To je pa vedel, da kristjanom ni treba stradati in da pridejo v nebesa.

»Pred vsem, sinko moj, boš tisto reč iz ušes djalk mu veli župnik. »Uhani so sicer samo iz stekla, pa kljub temu znak napahe.«

Z veliko ročnostjo potegne cigan uhana iz ušes in ju brzo porine v žep.

Potem ga je župnik še večkrat poučeval in bistril, kako naj se pripravlja za sveti zakrament. Končno je bil neki dan pogojno krščen in imenovan Janez. Kmetboter je odvezal svoj mošnjček in dal krščencu za krstni dar star srebrn tolar. Fant je pohlepno segel po njem in ga brž skril v hlačni žep.

Pastir si je tisto popoldne preganjal s tem, da je navezaval svoje črve spodaj v globeli, kjer teče potok, na trnek in lovil postrvi. Domača hči je rada jedla pečene postrvi, to je vedel; njemu je bilo pa več za lov ko za jed.

Domača hči pa tisti dan ni nič mislila na postrvi ampak lepo krščansko za krščenca. Težko je čakala, da pride novo-krščeneec domov. Če je bil že kot cigan tako lep, koliko lepši bo zdaj kot kristjan.

Pa se je malo urezala. Boter je gnal svojega krščenca v vasi tudi h brivcu, in zdaj so bili lepi črni kodri proč. Zdaj se je videlo, kako močne lične kosti ima fant v liceh in kako dolg nos; pa čeden je bil že zmiraj, lasje pa zrastejo.

Kar se drugega tiče, je fant dobro kazal. Posebno poraben je bil pri konjih, in če je moral kdaj voziti tudi gnoj na njivo, je na povratku prijezdil domov kot pravi Madžar, tako da je bilo domači hčerki tes-

no pri arcu. — Če bi mu padlo v glavo, da bi segel po nji, jo dvignil na konja in zdirjal z njo — kakor se bere v pripovedkah — skozi noč in vihar v temni gozd, kako bi se branila, ko je preslaba?

Pa Janez je bil moder, tudi priden in tih, tako da ga je imel gospodar rad in ga stavil za zgled, kako — seve pravega botra je treba — lahko postane iz zanikarnega ajda dober kristjan in pošten človek. Kljub temu si pa gospodar ni mogel tajiti, da kaže slok fant včasih čudno visokost, njegova usta so molčeca, njegovo oko žareče, široko čelo in belo kot marmor, dasi je vroče julijevo in avgustovo solnce vse druge ožgalo.

Pastir je bil prvi, ki se mu je zdelo, da opaža na domači hčerki čudno vznemirjenost. Pove to gospodarju, toda ta mu s smehom odvrne, da to ni nič čudnega, če se domači fantje jeze, ko se čutijo zapostavljene po tuju. Janezu pa vse to ni bilo na mar. Rad je pohajal po božji naravi, opazoval včasih zamišljen, kako ovce uganjajo burke, kako rijejo in skačejo prašiči na trati, da ga veseli, ko mlada praseta izkopavajo korenine ščavja in stara debeluhinja poleg njih leži v mehki ilovici. Tudi divje sadje je imel rad. Včasih je dal še prednost sirovi repi z njive ali pečenemu koruznemu storžu pred kuhano jedjo. Samo za eno reč se je hudo gnal: če so odložili hlapec svoje pipe, je s slastjo planil po njih, da je zavžil še tisto, kar je ostalo v njih. V takih hipih je vzžarel v njegovih očeh tak ogenj, da je bil res strašen. Ko bi se ta strast obrnila drugam — vse bi bilo izgubljeno.

Tako je prišel konec poletja. Skednji in kašče so bile polne, klavna živina se je dobro redila, in vse je z zadovoljstvom čakalo zime.

V nedeljo po Vseh svetih je bilo v farni cerkvi zahvalno opravilo za dobro letno. Gospodar in del njegove družine je bil v cerkvi; popoldne naj bi pa šla hčerka, pastir in drugi, ki so morali biti dopoldne doma.

Predno je bilo pa še cerkveno opravilo v kraju, je eden izmed sosedov pocuknil gospodarja v klopi za rokav, naj naglo z njim stopi ven. Pred vrati ga je vprašal: »Ali si mar danes svojega Janeza kam poslal?«

»Jaz? Janeza?«

»Če ga nisi s konjem kam poslal?«

»Zakaj?« vpraša gospodar. »Janez je vendar doma za varuha.«

»On sam?«

»Pa pastir tudi in stara gostja in hči moja. Ti pojdejo popoldne.«

»Potem ne vem, kako je to,« pravi sosed. »Ko sem šel prej-le mimo kovačnice, sem videl, da je drvil tvoj Janez z vrancom po cesti, pa že kakor vihar — rečem ti.«

»Beži in ne govori!« de kmet. »Janezu sem naročil, naj izpusti konje na gmajno in pazi nanje, da ne uidejo. Nanj se lahko zanesem, ker je vesten človek, in jaz sem njegov boter kakor veš.«

»Pa s temi svojimi očmi sem ga videl, kako jo je pobiral. Pa še eno reč je imel pred seboj na konju, in to je tisto, kar se mi zdi sumljivo.«

»Še nekaj s seboj?« vpraša gospodar, od skrbi trd.

(Dalje prihodnjik.)

OD DANES IN VČERAJ

BOBEN KOT BRZOJAV.

Angleški kapitan Reginald Haselden je živel dve leti v Osrednji Afriki in nam pripoveduje zanimive stvari o bobnanju kot sredstvu pogovora in poročevanja. Čudno je to, da bobnarskega jezika noben Evropejec ne razume, domačini ga pa znajo vsi. Kapitan pravi:

Bil sem v mestu Ibadah v Nigeriji; na kartah ga ne dobiš, je pa največja naselbina črncev in šteje 200.000 prebivalcev. So pa še na zelo nizki kulturni stopinji. Nekega dne sem slišal iz daljave bobnanje, črnci v Ibadah so mu odgovorili, seveda tudi z bobnanjem. In vse mesto je par dni in par noči neprestano bobnalo, tako da sem postal že napol neumen. Nekega jutra slišim, kako se črnci pred vrati živahno pogovarjajo. — Pokličem narednika in ga vprašam, kaj je. Odgovori mi: »Velika ladja Angležev se je potopila, veliko belih mož je utonilo.« Nisem se menil za to novico; tudi bobnanje se je polagoma oddaljilo v nasprotni smeri, kakor je bilo prišlo. Tri dni nato sem dobil brzojavno obvestilo, da se je potopila velika lepa ladja »Lusitania«; brzojav se je bil vsled neke poškodbe zakasnil. Spomnil sem se na narednika, začel sem povpraševati in sem zvedel, da so črnci bobnali to novico skoz vso Afriko od Egiptskega Sudana pe do Nigerije. In sicer je šla novica skoz rodove, ki govorijo čisto različne jezike in ki so se deloma celo vojskovali med seboj.

Črnec je namreč zelo klepetav in radoveden in so zato kljub vojski poslali poročilo naprej.

BREZ STRAHU.

Štiri anekdote naj povemo o švedskem generalu Hamiltonu, ki se ni nikogar bal in je govoril vselej tako, kakor je mislil. Bil je angleškega pokolenja, služil je pa pod kraljema Adolfom Friderikom (1751 do 1771) in Gustavom III. (1771—1792).

Kralj Adolf Friderik se je jako rad pečal s strugarstvom, je napravil nekoč lepo tobačnico in jo je podaril Hamiltonu. »Prav lepa hvala,« je rekel maršal, »a ljubše bi mi bilo, če bi bilo Vaše Veličanstvo zlatar in ne strugar.«

Nekoč je vojak-gardist napravil kralju pri izprehodu malo uslugo. »Ali imate kaj drobiža?« je vprašal kralj Hamiltona in je vrtel cekin med prsti; ni se mogel odločiti, da bi ga dal gardistu.

»Morebiti bo pa vojak lahko zmenjal,« je rekel Hamilton, videč, da je kraljeva varčnost pretirana. In vojak je dobil cekin.

Zena Gustava III. je hotela na vse načine dati dvoru večji sijaj in je vprašala nekoč Hamiltona, kakšno odlikovanje naj bi dali kraljevemu telesnemu kočijažu; od njega je kraljevo življenje odvisno, nima pa določenega čina. »Ali bi ne bilo dobro, če mu damo čin polkovnika?« je vprašala. »Seveda,« je rekel Hamilton, »čisto prav, a konji bi morali postati potem komorniki.«

Pri obedu so prinesli nekoč na mizo grah, a samo za kralja in kraljico.

»Ali imate v tem času pri vas na Angleškem tudi že grah?« je vprašala kraljica Hamiltona. »Imamo ga, a prinesemo ga na mizo šele takrat, če ga je dosti za vse.« — Prim. »Zgodovinske anekdote«, I. zvezek, stran 79: Dober odgovor.

Kovaškega VAJENCA sprejemem takoj - Gašper GOLOB, kovač, Zadvor 35, pošta Sp. Hrušica. 193

POROČNE PRSTANE

v veliki izbiri priporoča JOSIP JANKO, urar v Kamniku, na Štalu, nasproti farne cerkve. 221

HIŠA v Planini 144 pri Rakeku

s sadnim vrtom in njivo NAPRODAJ, pripravna za manjšo obrt, v sredini trga, v dobrem stanju. Na željo tudi gozdna parcela 3 joha. — Ponudbe na Jakob SENČUR, Polhov Gradec. 237

»KAMENIT«

azbestno-cementni škrlj, najboljšo in najcenejšo streho dobavlja

tovarna »Kamenit«, Laško.

DOLGOTRAJNA GARANCIJA I

ZA STALNO DELO SPREJMEM

več mizarskih pomočnikov.

Hrana v hiši. Strojno mizarstvo, Karlovska cesta 22.

Halo!

Halo!

TINE: Jaka, Ti si pa res dobre volje in bodiš kakor bi imel dvajset let.

JAKA: Kako bi ne bil vesel! Že trideset let sem gospodar, pa še nisem imel tako obute družine kot sedaj. Zato pa tudi vsakemu priporočam: Kdor hoče svojo družino dobro obuti, naj kupi USNJE na sejmu v Kočevju, Kamniku, Novem mestu in v Radečah

na stojnici Franc Perko.

UGODEN NAKUP!

Priporočam nevestam in ženinom raznovrstno modno volнено blago za ženske in sukno za moške obleke, platno za rjuhe, belo platno, šifon, gradel za žimnice, koltre, flanel-odeje in rjuhe, ter raznovrstno drugo blago. Pri večjem nakupu 10 odstotkov popusta. — Blago iz čeških tovarov.

ANTON SAVNIK, ŠKOFJA LOKA.

DEKLE pošteno, pridno in zdravo sprejemem takoj za vsa hišna dela. Če zna kuhati, ima prednost. Majhna družina, plača dobra. Ponudbe pod »POŠTENA 267« na upravo lista.

Vajenca za mizarsko obrt sprejemem takoj pod navadnimi pogoji. — FRANC ŠVAJGER mizar, Stanežice, p. št. Vid n. Ljubljano

ELIGIJ EBER,

krznar, Kongresni trg 7 — LJUBLJANA, plačuje najboljše vse **KOŽE divjačine:** lisičje, kunje, vidre, dihurjeve, polhove, jazbečeve in sploh vse kože. 184

Ceno češko perje!

1 kg sivega skublja 65 D. pošel. 80 Din, beloga 90 D. boljšega, 100 in 120 D. mehkega kot puh 150 Din in 180 Din, najboljša vrsta 225 Din. Pošilja prosto carine proti povzetju od 200 Din višje prosto poštnine. Zamenja in vrattov dovoljena. Vzroci zastoni. D. pisli le na Benedikt Sachset, Lobez št. 159 pri Piznu, Češka. Poštai paketi iz Češke v Jugoslavijo rabijo okoli 14 dni.

Čisto zastoni

dobite pri meni za mali trud: blago za motko ali žensko obleko, kontenino, platno uro budilko i. t. d. — Pošljite mi v pismu za pojasnilo znamko za odgovor in svoj natančen naslov.

Josip Batič, Litija 75

Miši, podgane, stenice in čurki

morajo poginati, ako uporabite naša preskušena sredstva: proti mišim in podganam 10 Din, za čurke 10 Din, za stenice 10 Din, za molje 5 Din, proti mrčesu 5 in 750 Din, mast proti ušem 5 Din, mast proti ušam v obliki 750 Din, proti mravljam 750 Din. Heter za čiščenje madežev 7 Din. Pošilja po povzetju. »Artes«, kem. laboratorij, M. Jankar, Zagreb, Petrinjska ulica 8111.

„JUGOMETALIJA“ Ljubljana

izdeluje

vse vrste bakrenih kotlov nadalje vseh vrst kleparska, kjučavničarska in vodovodno-inštalacijska dela.

Znižane cene. Točna in solidna postrežba.

Kolodvorska ul. 18.

„Ah! te bolečine!“

Malo Fellerjevega pravega Elzafuida in proč so bolečine.

Drgnjenje s Fellerjevim Elza-fluidom je prava dobrodejnost! Umivanje s Fellerjevim Elza-fluidom jača mišičevje in živce! Deluje antiseptično in osvježuje! Prežene nahod in naredi neohčutljivega proti mrzlemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavol! Za vrat in ustal! Za hrbet in udel! Za celo telo iz vrstno hišno sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje. En poskus zadostuje da tudi vi rečete:

TO JE NAJBOLJSE KAR SEM KEDAJ OKUŠAL!

V vseh dotičnih poslovnicaht zahtevajte samo pravi ELZA-FLUID od lekarnarja Feller. Pri naravnih naročilih stane s pakovanjem in poštnino če se pošlje denar naprej ali po povzetju:

3 dvojnate ali 1 špec. steklenica 24 dinarjev;
12 dvojnatih ali 4 špec. steklenice 85 dinarjev;
24 dvojnatih ali 8 špec. steklenice 151 dinarjev;
36 dvojnatih ali 12 špec. steklenice 214 dinarjev.

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 in 6 Din; Elza-mentolni črtuiki 7 Din; Elza-švedska tinktura za želodec 10 Din; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-sumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 4.80 in 18 Din; Lysol, Lysiform 25 Din; Kineški čaj od 2 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica 15 Din; Elza-mrčesni prašek 10 Din, strup za podgane in miši 8 Din. Za primot se računa zavojnina in poštnina posebej.

Na te cene se računa sedaj že 10 odstotkov doplatka. Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrg št. 16, HRVATSKO. 7721

Za KOŽE DIVJAČINE

plačam najvišje cene!

L. ROT, krznarstvo, Ljubljana, Gradišče 7. — Izdelava in zaloga KOZUHOVINE!

Trboveljski premog in cement

vseh vrst dobite najceneje pri

H. Petrič

Ljubljana, Gosposvetska cesta 16. Telefon 343

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Dlakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.